

308396

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

జెన్న పట్టణము 1915 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30 వ తేది గురువారము

No 156

సంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర భాద్రపద బహుళ సప్తమి ౭.

(సంచిక ౧౫౬)

గాంధీర్వ పూట

హాం నియములు

హిందూస్తానీ కర్ణాటక కీర్తనలు తగ్గింపుగా ప్రత్యేకము తయారు చేయబడినవి.

1 నెం. పూట రూ॥ 30-0-0
2 నెం. గారంటీ 2 నెం. పూట రూ॥ 20-0-0 2 నెం. గారంటీ పై హాం నియములు తీర్చి కరములు కానియెడల 10 రోజులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మావద్ద 17-18 మొదలు ఆనేకయితర హాం నియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేకనే స్వయముగా హాం నియములను వేర్వేరుకొనటము తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాన్ బల్లారికృష్ణమా చార్యుల వారి నాటకపాటలు సహగలవు విశేషముగా ఖర్చుచున్న విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోవుదు. వెల 2 రూపాయల మాత్రమే. రోజు, సింగరు, రారీ, సన్, హంబరు, ట్రయింపు నైకలు కావలసినవారు మాకు వ్రాయుదు.

మద్రాసు పోర్టు సప్లయింగ్ ఏజన్సీ,

15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మోటారు బండ్లు

ప్రస్తుతము కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వెళ్లుటకు బండి మీద నుమారు ౧౦ గంటల కాలము పట్టుచుండెను. ఇదియు గాక మార్గమందు దొంగల భయముకూడ విస్తారముగా కలుగుచున్నది. ఈ దిగువ కంపెనీవారు ప్రయాణికుల సదుపాయమును నాలొందించి సెప్టెంబరు 15 తేదీనుండి గాని బీటును బట్టి అంతకుముందుగా గాని మోటారులను కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వఱకు నడుపుటకు ఏర్పాటు చేసినారు. గనుక అందరకు తెలియజేయడమైనది. మోటారుబండ్లు కావలసినవారు ఈ దిగువ కంపెనీవారికి వ్రాసిన చుంచి వారకగలవు.

The English Motor transit Company,
Automobile Engineers
Proprietor, A. SUBBARAYADU
COCANADA.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిట్ కంపెనీ,

ఆటోమొబైలు ఇంజనీయరు,

ఆచంట నుర్పూరా మును ప్రాముటరు, కాకినాడ.

కస్తూరి

విషజ్వర గాలకు, కలరాకు, సుంధిక, జ్వాలింతకు, శోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రിയమగుటచేతను, నవనర సమయములందు దొరకుట దుస్తరము. మా శిష్యులందలి కస్తూరి యందితర పదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన విజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలిత కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ॥ 30-0-0

అమృతాంజనం డిపో,

7 తంబుశెట్టిపేడి, మద్రాసు.

నాగపుర వస్తుప్రదర్శనశాలయం
గొప్ప గొప్ప వారిచే వేన వేలు

ది య్యు బ డి న వ త క ము.
దొంగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము
అమృతక బ్దమాదినిగల
మాయమందుగాదు.
హృదయింట నుండ వగినది.
వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.
నకలుమంతులవలన మోసముగలుగును
పంచభాష చీటి చూచి
కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము
అంజనశ్చ మంత్రమునగల
నకలు చదుగాదు.
తలనొప్పులు, నాయువునొప్పులు, శార్పి
పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,
వాపులు, గాయములు, వుండ్లు, దగ్గు
ఏని కన్నుటికి అమృతమునంటిది.
చక్కని డబ్బితో నహా
సీసానికి అణాలు

వాడని వారుండరు.

అమృతాంజనం డిపో తంబుశెట్టిపేడి, నెం ౭ రు, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

Amrutanjani Depot, No. 6, Thambu Chetty Street, G. T. Madras.

భారతీయుల కొక బహిరంగ లేఖ

(తీర్థదత్త త్రికాశం ధీమాంతరికరణము.)

సోదరులారా! మన సిద్ధి, కొన్ని ప్రేమపూర్వక వచనములను నిజము వ్రాయుచున్నాను. వానిమొకటయినది నిరసించరని నమ్ముచున్నాను. ఖండితముగా మాటలాడితినిని యాపాదములు చేసికొనరని జేసుకొనుచున్నాను. జాతియొక్క శూన్యగర్వమునకు తగిన తాళము వేసి మాటలాడువాడు భక్తుసమానుడు, భారతీయుల నిదురపుచ్చుటకు లాలనచేయువాడు భేష్టాహి. ప్రస్తుతమునందు స్పష్టముగా మాటలాడువాడె యవసరము. అందుచేత మన్ని సంకతులను దాచుకొంద ప్రాణెదము.

“మిత్రమట!” “శాంతమట!” ఆహా! మన సౌంధ్యమునందు ఈమాటలెంతటి యహహపాలై నవి! అయినా హవలని నెంతటిమోసమునచెప్పు! “మేధావంతులనియు” “బాగురూతులనియు” అట్లుభ్రాతృకెక్కినవారిలో చాలమందిగలరు. వారియొక్క మిత్రత్వమున, శాంతిమునునిజముచేత దౌర్బల్యమునకులను మందవృష్టికలను కలిగినవెకాని వేరకాదు. ఒక శత్రునిట్టివాడు “ఇంగ్లీషువాడు” “పయోనీరు” మొదలగు తత్వమానులచేతకొనియాడబడుదురేమోకాని, వారినిదుర్బలమునె యాదరించు భారతీయు డెవ్వరూ భారతీయు పౌరత్వకదవికి నట్లు నకూడాలడు. ఈవత్రికలు వెట్టుమొలను వినిసంతిమాత్రమున మీరు జేవదీయకుడు. ఇవి మిమ్ము దూషించినకొలది మీ మార్గము నిరుప్రమాదమని దృఢతరముగ నమ్ముక. మీ యాశ్చర్యములను మీ దృష్టివధులను స్పష్టముగా నునిచికొని వానికొకట సత్వలమానముతో బ్రయత్నింపుడు.

ఈ యుద్ధముండినన్ని నాళ్లు, శత్రువుల నడ్రించి విజయము నొందుటకు కావలసినంత సాహాయ్యమును మీరు ఇంగ్లాండునకు జేయుదురని నేను వేర చెప్పనక్కరలేదు. దానివిజయమునందే మన యాశలన్ని యుపమిడిమున్నవి. ఇప్పటికినిబట్టి ఇంగ్లాండును, ఇండియాను ఒక్క యొకదానినె పయనముచేయుచున్న వన్నమాట. అట్టియవసరము ఈ సమయమునెంతవరకు ఇంగ్లాండునకు సాహాయ్యము చేయుట ఇండియాయొక్క విధియొక్కది ఎడో పిచ్చితో తలపెరిగివాడు తప్ప ఇంగ్లాండుయొక్క యోటమిని కోరువాడుండదు. వేరేయి, మనస్వార్థపరత్వమే ఇంగ్లాండునెడ విశ్వాసము వహించి, దానికి సాహాయ్యము చేయు ప్రయత్నముచున్నది. ఉత్తము నైతికత త్యాగములకును రాజకీయతంత్రములకును సంబంధము లేదనువారు కొందఱుండుచున్నారు! ఈవాదమునప్రత్యక్షముగాగ్లింజకసామ్యమున ఇండియా యొక్క శ్రేణులకొకట మును సాహాయ్యము చేయవలసియున్నదిని జేసుకొని గ్రహవర్తనచేయుచున్నాడు. ఈశూన్యమనిజయ ప్రదమైనచో, నా విజయసంపాదనమును భారతీయ సమైక్యమునందఱి గోడ్వడి నుండుటచేత, అందు మనజేతనునకును కీర్తిభాగము కలదుగా? మన సమైక్యతలంపై యేమోయిపుడు ప్రపంచమున కంతకును తెలియగలదు. ఇదిగాక మతీయిక భాషను కలదు. పూర్వపురస్థితుల నన్నటిని సర్వపరిచయకార్యమునకు విజయంతమున కదా ఇంగ్లాండు కడంగగలదు సామ్రాజ్యాంగములయొక్క పరస్పరదరాళను నిర్ణయించుటకు సమయ నున్నట్లే జచ్చును. ఇండియాకును తగినతరణ మదియే. దానికొకట మీరు సంసిద్ధులయి యుండవలయును. ఇంగ్లాండును ఇండియానును నొకచో సాంగత్యము కుదిరినది. దాని నో దానిరెంటి భౌతికములను నిమిడిపోయినవి. నమాన కాంచలు నమానశ్రమలను కొరుచున్నవి సమయమునకు దగినట్లు ఇండియా మేల్కొంచి, యుద్ధభంగమున తానుగూడ ఇంగ్లాండుతో సమానముగా పోరుట కుత్సహించుట, యంతయు ఇంతోపాదముకముగా నున్నది. రాబోవు విజయము ఇరువురకు యేమియున్నది. విజయోత్సాహము ఇరువురకును సమానమే. ఈవిజయము సత్వరముగ ప్రాప్తమగుగాక! యుద్ధాంతమున సామ్రాజ్యమునందు కొన్ని ముఖ్యమార్పులు కచ్చుట స్పష్టము. ఇట్లుకాదు కార్యమున ఇక నుల్లంఘనపవీతము. అధికారము బలవర్ధింపబడు నకుటకు ఏకంజమానున తెందలనిన పదిత్రు. అందఱులూ కానినెటు మీటింకుటకు ప్రభుత్వకార్యముగా అధిని సేవకుంట్రివిలుకబడినాకుకా! ఆయననివేతమున కంతులకబడిన గౌరవమును మన మందఱుమునుభవించిండుచున్నాము. సర్వాయుధములను సమాప్రయత్నముగానున్న ని సామ్రాజ్యమునొకటై ఘనతరంగించక తీరదు. కాని యుద్ధాంతమునందు ఈ సామ్రాజ్యమునందు ఇండియా యేధానమున నుండును? ఏకే స్వాతంత్ర్యము వచ్చునా? ఇతరతంత్రముల పోరాటము నిజము నమానమునా?

నిజము చెప్పవలయునంటే, యీ ప్రాంత్యలయొక్క జవాబంతయు మీ చేతులలో నెయున్నది. స్వసాహాయ్యమేమిట అధారము. స్వతంత్ర్యమునె మీ గుముఖ్యముగ నమ్మకొనవలయును. మీజన్మింకరుండు కింపుక సండునకదాయ! స్వాతంత్ర్యమును స్వపరిపాలనమును అనువానిని నొక తియ్యని మాత్రగా జేసి యాయవలయునా? స్వాతంత్ర్యమును స్వపరిపాలనమును మీ యుజేతుకును, ఆత్మీయావిశ్వాసమునకు బహుమానములుగా నీయవలయునా? కార్యనిర్వాహక శ్రామములచేతను గుటకలు జేయుచు క్షిపవ్యాసముచేతను స్వాతంత్ర్యమును పాలనమును సంపాదించుచుంటిరా?

స్వాతంత్ర్యముకొకట నిరంతరములు కడి పాట్లను సంపాదించినవిజయములను మీకునిదర్శనములగుచుండలేదా! స్వాతంత్ర్యముకొకట సర్వస్వములను మోసికట్టివారు, నష్టములేకాదు మరణముకై నను నొడవడినవరులు ఎంతమందియున్నారు! కాని మీజన్మింకరుండు కదా! నవరకులేజే. అంగ్లేయుల సాంప్రదాయములను, విజయములను మీకాకప్రములను తప్పించుచున్న జే మీరేయిద్దమునజేయకక్కరలేదు; ఏరక్రమునకొకటపోనక్కరలేదు. మీడి కేవలనైతిక యుద్ధము. ఈ నైతిక యుద్ధమున మనోభాగ్యమును స్వాతంత్ర్యమును మాత్రమే విజయప్రదములు. కానన సమ్మతమును, సాంప్రదాయ యుక్తమునను మార్గదర్శనమే మీ ముఖ్యాయుధము. అంగ్లేయు సాంగత్యమునెడ జాపవలయు విశ్వాసమే మీ యుజ్జయమునకు ముఖ్యకారణము. ఈ నైతిక యుద్ధమునందు దాపకములు లేవు. అంతయు బహిరంగమే. స్వాతంత్ర్యముగల మును నమ్మి యే త్యాగములను విశ్వాసముతోను మీ కార్యమునమీకు చేయవలసియున్నది. ఈ సమయక కర్తవ్యములందు నేకాభిమాన మననది యొక్క గొప్ప కార్యసాధనకత్తి. సాంప్రదాయములను గౌరవించుచు, నట్టిములను నుంఘింపకుండ ప్రకాశితపథముల మీద ఇంగ్లాండు దేశము ఎన్ని ఆత్మంతోత్సాహము సంస్కరణములను బడయలేదు! అంగ్లేయులు ఎంత శ్రమపడినారు? ఎంత వరకు నోరి మి పట్టి వేచినారు? ఎంతెంత వాధలు పడినారు? కాని వారు సాంప్రదాయాలంఘన మెప్పుడైన జేసినారేమోచూచుడి! వారి మార్గముల ననుసరించుటకు, వారి కార్యపథములను తెలిసికొనుటకు మీరిక త్యవశ్యము.

అంతయు మంచినిట్టి ప్రాయముగ నెయుండునని తలంపకుడు. కొన్ని కొన్ని యిబ్బందులను అనరోధములను తాత్కాలికముగ వచ్చిన రాతమును. కాని అన్నియిబ్బందులకంటెను అధికముయినది మన ప్రజాసామాన్యముయొక్క జడస్వభావము. అవును, మనకు విజయము చేకూరవలయునెనీ, మమ్ముందు దీనిని పోగొట్టుకొనవలయును. యుక్తతరుణములను యుక్తియుక్తముగా నుపయోగించుకొను తెలివికేటలును, సాహసమును, ధైర్యమును లేకపోవుటచేత, దీనివర కెన్నితరుణములు దాటిపోయినవోకదా! మఱొకందు ఈజడత్వమునకు పోడు, మతీయికయటంకము కలదు. కొందఱు అంగ్లేయిండియానుభృతికలలో కొన్ని దరభిప్రాయములు ప్రబలియున్నవి. “ఇండియా క త్రికలనె గడింపబడినది; దానిని క త్రికలనె నిలుపవలసియున్నది.” “నైతిక (యుద్ధసమయపు) గట్టమే కాని, తదితర వాన్మెన్నమాటలను తలంపవలదు”. అటువీధు మాటమాటకు మన ప్రయత్నములను భంగవుచ్చి, మనయాశయుములను పాడుచేయుచున్నాడు. ఈతెగవాడు ఇంగ్లాండులోకా

డనున్నాడు. కాకపోతే, వారిసంఖ్య అచట అధికముగనుండక పోవచ్చును. అయినను ఇండియా విషయమున అంగ్లేయులకు సర్వసామాన్యముగా నేమియు తెలియకుండుట మనకొక గొప్ప యనర్థము. సర్వవిషయములను తాత్కాలికముగ నిచటనుండు అధికారునిపరముజేసి యూరకుండుటయే మంచిదని యువుడు అంగ్లేయసామాన్యరజ లకుకొనుమాట. ఇచ్చటి యధికారి పాలన కార్యమునకు దగియుండి మొత్తముమీద మన శ్రేయమునకు నొక్కొకప్పుడు సహకారియై యుండవచ్చును. కాని ఇండియా దానియవిషయ మన నేమో తెలిసికొని అంగ్లేయుల యుజేతుభాగము మన కొక గొప్ప యనరోధము కదా.

సరి, యీ యిబ్బందులన్నియు మునుమాట వాస్తవము. ఇక ను సౌకర్యముల సంకలికాడ నాలోచింపవలయునుగాక. పరిష్కృతసంగ్రామములన నాగక పరిపంచముయొక్క తత్వసారాభిప్రాయములన్నియు కొలుకొనినాయనవి. స్వాతంత్ర్యోద్యమము సర్వత్ర ప్రబలియున్నది. యుద్ధాంతమునందు స్వల్పరాజ్యములకు నింతటికిపూర్వ మెప్పుడును జాపబడనిరక్షణమున సానభూతియు జాపబడును. తెలియమునకు జూడుడు. అది యొక స్వల్పరాజ్యమే యవును. అయిన నేమి? ఆత్మ గౌరవ రక్షణమునకును, పరిభ్రా విశేషమునకును నది కార్యకీర్తిని బడసి నది జర్మనులు పెట్టిన కడగండ్లను వా రొనర్చిన దౌజన్యములను నోర్చిన ధీమంతమే వాని కీర్తిక ముఖ్యకారణము. అంగ్లేయదానీయులయొకవ్యాసములం దెల్లదల తెల్లయినల ప్రభావచింతనమొకదా. ఇప్పుడు అంగ్లేయులయొక్క నిరంతరసాతనేమి? అంతర్జాతీయ నైతికాస్త్రము. బ్రెయిల కక్షములకలన ఆనైతికవిధ్యుక్తములు మతీయికాధముగ బోధింపాలనెనవి. తెల్లయినలు సామ్రాజ్యమునై వాసుగని ప్రాణములను గోల్పోలేదు; కేవల బాతీయగౌరవముకొకట యుద్ధముకు గడంగవలసి చెప్పెను. ఇట్టి ధీరోదాత్తప్రభావములను నుద్బవించిన మృదయవిశాసచందము నూననచోభావలండును రెండు తేజోరానులు విలసిల్లుచున్నవి. అయ్యవి ఉత్తేజ వాగరక్షము, ఉత్కృష్ట స్వాతంత్ర్యము. వీని ప్రకాశకాలమే మనకు యుక్తతరుణము. భారతీయసమస్యను సమగ్ర బుద్ధితో నిర్వహింపగలండు ఇంగ్లాండుకు నిదియే సమయము. మనము నిస్సంజేమముగా యుద్ధములో పాల్గొనగితి అంగ్లేయ మృదయాంతరాళములను మేల్కొల్పింపినది. యుద్ధమునకు పూర్వము ఇండియాను గుఱించి గ్రబలిన అనవ్యాప్త ప్రలాపనమును అనర్థక వచనములను ఇపుడు కట్టుబడినది. ఇండియా తనకు నవలసదీయ ఇండియాయొక్క పురోగ్రహము తయైన భౌతికముతో కక్రమై యున్నదనియు ఇంగ్లాండునకు నిపుడు నచ్చినది. అన్ని అనుమానములను మోసపుట్టిన పూర్తిగా నశించినవి. అన్యోవ్యాధరమును నమ్మకమును బలపడినవి.

కావున, నోసోదరులారా! మనిగియే సమైక్యతకు ణము. మతీయిక శత్రుబ్రతునకై నను మన కట్టితరుణము లభింప నేరదనిన నమ్ముడు. ఇపుడు వెలుదీసితిరేని తరుణము మించి పోవుట లేద్యము. ఇపుడు ముందుకు అడుగు జేసితిరేని జయ సిద్ధుగలదు యుత్తిధ్యము. ఇప్పటికింకను మనగా కొందఱు జడ భావులై తలలపంకించుచు “స్వపరిపాలనమును గుఱించి తర్కించిన భాషమేమి! మనకది రాబోదు. మనకొక్క కార్యనిర్వాహక (సంయుక్త పరగణాలు) న భయ పాసంగ నపుడు, స్వపరిపాలన మొన గూడు మెటు?

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

మనుష్యులకు నర ప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చీమలు, చీమలు, ఈగలు మొన్నగు ప్రతుగులు బాధల నుండి తొలగింపబడుదురు ప్రపంచ ప్రసిద్ధి వడిసిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పాడరు.
నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చీమలు మొన్నగు క్రముల బుట్టించు ప్రతుగులను నశింపజేయును.
టిక 1.కి అ. 0-5-0
కాటోలు వత్తులు.
దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును సారదోలును.
2:0 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి అ. 12
ఆ పరకవార్తములకు చీమలను పడక టిండ్లయందు నల్లులును, దోమలును, పుష్ప పేటికలను చినుకలనుండి కాపాడును.
పేగు, టైఫాయిడ్, మలేరియా కోగములు రావండ కాటోలు నిన్ను కాపాడు చుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండ నేరరు. అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములను గొప్ప బంగారు నులను పొందిన వి. అజుమి అందు కంపెనీ, ఒకసారి, జపాన్ వారిచే గూడు చే బడినది. పాశురపాట్లములు ముడిచియెరుగుగాను అర్థజాతీకి లంఘన సంపదమును, పల్లెటూళ్లనుండి బ్రాముదాద తమ చిగునామా పోట్లు, బిల్లా, విడిదిగా బ్రామించవలయును.
దోమలను నశింపు:—
16
288
టి. హరలందు కొ.
చెన్నాయపూరు రోడ్డు, మదరాసు.

అనినాచారింతురు. వీరినైన లాభ నులేదు. వీరి తప్పేమి
యలేదు. అసలు వేరుకు వీరికి దూరమై నొంగలేదు.
పైర్యులకును; నమ్మకము మొదలైతేను. వీరికి ఈ అప
నమ్మకము ఇంకే మామీదను ఇంకొండుమీదనుకూడ నమానమె
నుడి. వీరి నిరాశలకు, వీరి నిష్కారణములకును లేక
మైనను అనకాశములేదని నేను నిస్సందేహముగా తెలుగలను.
ఈ నిరాశాప్రబోధమును, ఈ అపనమ్మకములను సత్వరమే
తొలగించుకాక! వేయేల, ఈ యల్పభావములను నిరసించి
వారి కార్యఫలములై వారి నిరసనమునకు ముఖ్యసిఫారుసులు
గదా. పండిత మదనమోహన మాశ్రమీయగారే గనుక
యిటుల చేతులు ముడుచుకొని కూర్చుండి
యొండెనో మనకు ప్రాందనవిశ్వవిద్యాలయము రాగలదా?
అనాడు మాశ్రమీయగారు ప్రాందనవిద్యాలయ పత్రమున నిరంత
రము శ్రమపడునపుడు, ఎడమపుట వెనువెంట నడుచుమా
ర్చుడనియు, ఇటులనియు అటులనియు నాతనిని తూలవాడిరి.
అతని విశ్వవిద్యాలయ మునకు నే తోడ్పాటును నీయ గూడ
దనియు, ఏకొక్కమును నీయ కూడదనియు కూడ బల్కి
అహ! ఇప్పుడు మనకట్టెమీదన్న ఫలాదేమి? వాసింబుడిన
మాశ్రమీయగారి కష్టము ఫలించెకదా! మనఃపూర్వకయాజేత
మునకు లొంగని యిట్లుండలుండునా? మనహృదయాజేతమే
అజేయమయి యుండవలెనెగాని, వానితోమనము జయింపలేని
కష్ట మెక్కడను నుండవోదు.

నే నేచిరుడను నాసింపలేదు. అధికారుల చిన్న
యానందములే నాకు మహావరంబులని నేను తలంపలేదు. అధి
కారుల "ఎట్లోహోమ" సంబరములకు నాహృదయంబువలయు
నని నేను కోరలేదు. ఇండియాకు తనకు సాంగత్యము కుదిరకది
అదిగ ఇంకొండు ఎల్లప్పుడును అవిచ్ఛిన్నముగా సభర్తృభవం
బునై త్రొక్కినదని చెప్పటకు నేను సాహసించను.
కాని, మనము సమస్తముగా నడిగితిమేని, అంగ్లేయులు అను
మహాజనములకు మనకు న్యాయమొనర్చక మోసరి మాత్రం
ము నొక్కి చెప్పగలరు. ఈ కుభిప్రాయము తప్పు అనుచో,
నాతోపాటై యిటు అనుకొను మహానీయులు దాదాభాయి
నాతోటిగా రంతటివారు కలరని చెప్పవలసియున్నది ఈమహా
పురుషులతో బాటు దురభిప్రాయ మనబడు దానికైనను లొం
గుదును కాని, ముక్తమానసిగని నిరాశాభూతము పాలు కా
జాలను.

కడపట, మిమ్ములను నేనొక్కప్రక్కను అడుగదలచి
నాను. ఇతరదేశములవారు నిరాశులు ముగా న్యక్షియ
మాకుల నడిగెట్లు, ఇంతకు పూర్వ మెప్పుడైన
నొక్క మాత్ర నను మిగుల కోరి యున్నా రో? చెప్పిన
కోపగించు కొనకుడు: మీకు నోరు తక్కువ; మీ పద్ధతులు
బలహీనములు. నిరంతర కాన్య నిర్వహణ మని నేనెవో
మీ చెరుగురు. తనకేను సారాంశము లేవియో విస్పష్టముగా
తెప్పటకు నోరులేని స్త్రీదరు తనకేనును పోగొట్టుకొనుట స్వా
భావికమగుదా! స్వాతంత్ర్యమును, స్వపరిపాలనమును
దృఢనిశ్చయముతో సద్దించు. సామ్రాజ్యతరాంగములతో
సమానదృష్టిని ఆకర్షించు. ఈఫలంబులను నాస్వాదించదల
చితిరని, వానికొకట కలయ్యవలయునుకూడ నాలోచింపవల
యును. యుద్ధము ముగియునరక ఇంకొండులో మీ యక్షయము
నద్దొప్పించును నొకబలకత్తెమనుగురాజ్యాంగంబోలనమొండు
ప్రతిష్ఠించవలయును. తదర్థముగా ఆసరమైనవో, మనవాయ
కులు కొంతకాలమువలసినవాసముల చేర్చరమకొనవలయును.
యుద్ధము పూర్తిగ ముగిసినతరువాత, తదాజేతమును సమయో
చితముగా మనదేశమునందును సాగింపవలసియుండును. దీనికం
తయు ధనము కావలయును. మతియు మనలోకొండమైనదీ
కొంత మనోబలమును తమ జీవితభాగమును ధారపోయవలసి
యుండును. దేశీయ మహాజనసభ వాడును, మనల్కారు సంఘ
మువారును కలసి అఖిల జాతీయభివృద్ధిములను వెల్లడిచేయ
వలయును. మనమధించు కోరికలు విస్పష్టముగా భేరినాతిల
వలె ఇంకొండునందును ఇండియామందును మ్రోగవలెన. ఇది
యే మన విధ్యుక్తము. ఇదియే మనము చేయవల
సిన త్యాగము. త్యాగమున కన్నదు, తత్యాగ ఫలం
బును కూడ తలంచు కొనవలయును. ఆహ! ఇతర సామాన్య
జ్యోగములతో సరిమానముగను, స్వాతంత్ర్య ప్రసాదిత
ముగను మన భారతమాత రాజ్యములయే యామహా ఫలము.
దేశమాత యెడ మీరు పరపూర్ణ ప్రేమగలదేని, నామె కొక
ట మీరు త్యజింపరాని దేదకలదా? మీ తల్లికి స్వాతంత్ర్యము
గడించు బాధ్యత మీయందున్నది. అది లభించినపుడు మీతల్లి
మిమ్మింతగా నాశీర్వదించునో గురుతిండును. స్వాతంత్ర్యప్ర
ఇంకొండును, విముక్తభారతమాతయు కలసిసంభూయమైన యేక
సామాన్యము? ఆహ! ఎంతటి యదృష్టము! ఏమి కోరి? భా
రతీయులారా! మేల్కొంచుడు, విద్యుక్త కార్యములకు పూను
కొనుడు. లేకపోయిన, కాశ్యతాధిపతితులై ధరజెల్లగలరునుడి!
ఒక భారతీయుడు.

క్రిస్టెన్ రాముగారిని వీడుకొలుపుట.

సిమ్లాలోని ప్రజలందరు కూడి శ్రీరాజప్రతినిధిగారికి
29 వ తేదీనానొకమొక్కోర్నిరి. రి సంతకర్తయుల క్రితము
లార్డుయింట్ గారికి కూడ నిట్టివిందు చేయుటకు. అప్పుడు
ప్రాందవులు మహమ్మదీయులు ప్రత్యేకమిందు లానర్పిరి. ప్ర
స్తుతమున హార్డింజి ప్రభువును వీడుకొలుపుటలో ఇరుతెగల
వారును ఏకమగుట మరచిపోదగిన అంశము కాదు. ప్రజలకును
రాజప్రతినిధులకును ఇదివరకు ఇట్టి పరస్పరప్రేమగలిగి యుండు
ట అరది. శ్రీ రాజప్రతినిధిగారు విందునకు వచ్చునరక కొంచె
మాటనగమయ్యెను. కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు వీరికి
స్వాగత మొసగిరి.

రాజా నర్ హరినాను సింగుగారు వీడుకొలుపుటకు
న్యాయము శ్రీరాజప్రతినిధిగారికి సమర్పించిరి. ఆ యుప
న్యాయములోని ముఖ్య విషయములు:—

సిమ్లా నగరవాసులమగు మే మినగరమున మిమ్ము
దర్శింప గలుగుట కిదియే కడపాది. భారతదేశ చరిత్రలో మీ
నామము ముఖ్యస్థానము సంకరింపగలదని మేము విన్న
నించుచున్నాము. ఇతరుని సిమ్లా నగరము లొక్కరి
యభిప్రాయమే కాదు. ప్రపంచమందన్నిదేశములలోనున్న
భారతీయులందరి యభిప్రాయముకూడ నన్నిమీరు విశ్వసింప
దగును. మీ రీదేశమునకు చేసిన మహావకారవిషయముల
నిచ్చట నుండు పుట కిది యదకు గాను. మీ రీదేశము
నకు రావన్న తరువాత దేశమును వీక్షించునపుడు
నుడివిన రీతిని మెల్లమెల్ల ప్రభువుల సంస్కారముల నాచర
ణకు వెచ్చుట స్నేహభావము కలిగించుట దేశీయులకు సోదర
భావము కలిగించుట మున్నగు కార్యములకు చేయుటలో శక్తి
వంచనలేకుండ పోవేసినదని మీరు నుడివిసంతకట్టుచు చేసితిరి.
ఇకముందుగూడ నికార్యములు కొనసాగింపవలెనుగాక. మా
ముఖ్యములలో మీరు పాల్గొనిరి. కాన మీపట్ల మాకు
గల భక్తి సాక్ష్యకారికము. మీరు మాదేశముపట్లగల యభిమాన
రాగము మాకు పూర్తిగా హృద్గతమైనది. మీ
రు మహావిపత్తులోనుండి యా మాత్రం దు పరి
పూర్ణ విశ్వాసమును చూపించిన విషయము శిలాక్షరము కా
గలదు సంతాపకరమైన విషయమే. యెనను శ్రీహార్డింజి ప్రభు
గారు మీతో సమానముగా మాపై ప్రేమ జూపిన విషయము
ను మేము స్మరింపకుండ నుండ జాలము. శ్రీహారు మీరు
ను మాపట్లను మా బిడ్డల పట్లను ప్రేమగలవారై చేసిన
యుపకృతులన్నటికిని మరపురావు. సాధు శిఖాయులుగు మీ
కొక దానివెంట నొకటిగా భార్యావియోగమును పుత్ర
వియోగమును తట్టిం చినపుడు మామాన సమ
లగలిగిన పరితాపమును నేటికె వెలువరింపదగిన సాధనములు
లేకపోయినది. అట్టి యాపదలు తట్టించిననగుడ నిశ్చలభావ
ముతో మీరు మీవిధులను నెరవేర్చుట మేము కన్నులార
మాదియుంటిమి. ధర్మతత్వమున నక్రమము జరిగినదని మే
ము తలచి ఆగ్రహ విచారవివరములైనప్పటికై మీరు మాప
ట్ల సానుభూతిని సంతృప్తిగా చూపియుండుటను మేము నిరం
తరమును స్మరింపగలము. దక్షిణాఫ్రికాలో మాసోదరు లక్రమ
ముగ బాధింపబడినపుడు మీరు జారి
పడి మీ యాగ్రహమును పూర్ణముగా వెల్లడిచ్చితిరి
మీరు మాకు రాజప్రతినిధిమాత్రులే గారు. మాకు ప్రాణమి
త్రులు. కాని మీరు భరతఖండమును వీడిపోకమున్నే మాకుదా
సత్వదిన్నాముగానున్న ఆ బంధక వ్రాతవిధానమును సంత్రా

త్రిగా తొలగింపవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము. భిక్షిదర్బారు
లో మీ ప్రోత్సాహమున జరిగిన విషయములు విశ్వాసగర్భిత
మును వెల్లడించుచున్నది. వంగరాష్ట్ర విభజనమున కద్దుపర
చుట, బేహారు బరిస్థానము ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా చే
యుట, వానికి కార్యనిర్వాహక సభ నేర్పరుట,
రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనా విధానమును నిర్ణయగ నేర్ప
రుచుటయును ప్రత్యక్ష దర్శకములు. క్యాబినెట్ మం
దురు తీసివేయకుండ చేసిన విషయమును మహమ్మదీయులు,
తెల్లతరములకైన మరునాడు. సుముక్తరాష్ట్రములకు కార్య
నిర్వాహకసభ నిర్మింపకుట పంజాబునకు మోహాల్త్య నిర్మి
టకును మీరుచేసిన ప్రయత్నములు ప్రస్తుతము గఫలము కాకు
న్నను కావలసిన ప్రయత్నములేదు. మావిద్యార్థులపట్ల మీరు
చూపిన సుహృద్భావమునకు మేమును నానుకూలమైన మీరు
నిరంతరమును కృతజ్ఞులము. ప్రాందనసేన లాంగ్ నేనలలోకలసి
సమముగా యుద్ధము చేయవలెనను పట్టుదలతో మీరు ప్రయ
త్నించి కృతార్థులగుటలోనే మీ సాహస సాధకత్వములు మిక్కిలి
గ ప్రకాశించినవి. ఇట్టి మహాపృథ్వుల లభింపితముగా
మీరు చేసితిరి. ఇదిగ కార్యమును కలిగింపని శౌరవమును మీరు
మాయాశయములకు కలుగ చేసితిరి. కాన మీరుచేసిన ప్రతి
కార్యమును కేరలము నీతియుక్తమును సాహసీకమును
మాత్రమేగాక న్యాయము ధర్మమునకూడ నని చరిత్రయే
నిరపరాగలదు. ఇకముందు భారతీయ ప్రత్యేక శౌరవము
చూపుటకు మీరే ప్రారంభమైతిరి విదేశములలో సమాన
పౌరసత్వమును స్వదేశమున స్వపరిపాలనమును మాకు
బడయుటకు మీరే కారకులని మా దేశచరిత్ర స్పష్టపరుప
వలెనని గూడ మేము కోరుచున్నాము.

మాకీ మూలములకు దెట్టిమభిమానముగలదో య
ప్రత్యక్షముగా గ్రహింపగలిగితిరి. కాన మీరు మాకును మాదేశ
మునకును దూరముగనున్నను మీరు వీనిని మరుగరి మాకు
నమ్మకము కలదు. కాన తామిదేశమును విడచు తరని మాయా
వశ్యకతలను మాయాశయములను మాత్రమేగాక మేము నిరం
తరమును కృతజ్ఞులమును విషయముగూడ మరువకుండవలెనని
కోరెదము.

మెసపొటేమియును మోటాక లాంచి:— మెసపొటే
మియులోనున్న సెంటుబాను ఆంబుల్లెన్సువారికి ఆర్ ఎ. వి
గాలుగారిక మోటారులాంచి నొసంగిరి. దీనిని ఈనెల 28-వ
తేదీ ఉదయమున కలకత్తాలో నొకనాకమీద నెక్కించి
బొంబాయికి పంపెదరు. అటుండి మరియొక నాకమీద
నెక్కించి పారసీకజలసంధికి పంపెదరు.

వేలము
చిన్న ఆడవీరుగ, సుఖశీతిరున్నది. కొండలయం
దుకని కీయులకు తయారైనది, పోలవరము (వజ్ర
స్థి) యందు బహిరంగముగా 5-10-15 వ తారీ
ఖున వేలము వేయబడును. ఏరుగను చూడదలచిన
వారు పోలవరముపైస్టేలు గజశాలయందు జూడ
వచ్చురు. పాటబెట్ట దలచినవారు ముందుగా
500 రూపాయలు ధరావతు చెల్లింప వలయును.
ఆఖరుపాటదారు వేలము ముగిసిన వెంటనే పూర్తి
వైకము చెల్లింపవలసి యుండును.
గలవరము ఎవ్వెటుకగీసు ఎన్. తిరునారాయణస్వామి,
పోలవరము మేనేజరు.

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHA (REGD)
అందరి మనస్సును రమించజేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాలముండునట్టి అపూర్వవాసనయును కలదు. ఆలోకపోలే
సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము పూర్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాలో
వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచివెంటట ఒక నందననము మధ్యలోనుండు యెంత గుళురుము
వాసనను అనభవించ వచ్చునో అంతఅనభవించురు. ఇతర వాసనలు యేజేరియుండిగా యా
అటోదిల్ బహారు యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలువను. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసివెంటట
వెల 1/2 డ్రాము 1-కి రూ. 0-8-0
,, 1 డ్రాము 1-కి ,, 0-12-0 } వి.పి. చార్జ్ రూ. 0-4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2-0-0

ఒట్టోదిల్బహారు సుగంధకాంక్ష ఒకటికి వెల 0-1-0-0.

వీటినితీయనప్పుడు ఒట్టోదిల్ బహారు పేరును పరిశీలించి తీయవలెను. ఈయంధ నర్తకులు ప్రతి మహానుభావి
గొప్పగొప్ప కేయగల దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ ఏజెంట్లు
సోల్ ఏజెంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియా డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 15కి జూమాయసీరు, బొంబాయి
మద్రాసు ఏజెంట్:—మేహతా పురుషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 28, చైనబజార్ రోడ్, పూలంగడిసమీపం, మద్రాసు

గ్రంథ విమర్శనము.

మైత్రేయి.

ఇది యొక మనోహరమగు కవిత. గ్రంథకర్త చట్టి నర సింహరావు పంతులుగారు. గుంటూరులోని సమైక్య గ్రంథాలయ వారు దీనిని ప్రకటించిరి. ఇంద్రాక్షితి మృదువధునము. ఇతి వృత్తము మనోజ్ఞము. కథ భావరస ప్రాచీన మహిళా జీవితము. ఆంధ్రుల విద్యాభ్యాసము రాజులను మునులను ఆచారములను స్వయంజరి విధానములను గూర్చి భాసునరసముగ వ్రాసిన కాలాదర్శక మగుట్లు రసకత్తెరముగ వ్రాయబడింది.

సత్యాబాయి.

ఈ కవితను గతాక్షరం వెంకటప్పయ్యగారు తమకృత గుంట కేవలరావు గారును కలసి వ్రాసిరి. ఇందు వివేకవర్ణ గ్రంథముల వారు దీనిని ప్రకటించిరి. ఇది వారి రెండవ గ్రంథము. కథ చరిత్రాత్మకము ఇతివృత్తమునకలదు. కాని ప్రబంధకవుల చందమున చందమనకర్తావధానములు మున్నగు వివరములు కట్టి కవితా మోటియ్యలు మాత్రం సమరజ సమని తోచలేదు వర్ణన లతి మిక్కిలిగ నన్నవని తోచుచున్నది. స్త్రీలవర్ణనమున కొన్ని భాగము లిట్టి గ్రంథముల యాచిత్యమునకు భంగకరము లని మాకు గట్టి నమ్మకము కలదు. ఇట్టిలాపములు కొన్ని యున్నను మొత్తముమీదరచనావిధానము బాగుగా నేయున్నది.

సతీ దేవి.

మనీషిట్టణములోని నరసయ్య నీకేవలమువారిచే ప్రయ రింపబడింది. ఇందు దక్ష ప్రవాసతియొక్క కొమార్తె తపోధ్యా సంబంధ శివుని వరించుటయు, తదనంతరము ప్రత్యక్షముగ శివునికి వివాహిత యగుటయు, తరువాత దక్షునికి తపోధ్య యొడ కలిసిన యపోహజనిత మగు ఆగ్రహమును నుజశింపం జేయుటకు యజ్ఞకుండ పార్వత్యుండుత్తరాభిముఖుడై సతి భూతలకాయని యగుటయు, తద్రూపముగ పతి గౌరవమును గాపాడి విధంబున చక్కని తేటతెరుగున నొక కథగా జెప్పబడినది. ఈ చిన్న పాత్రము ౬౦ పుటలుగలిగి, మధ్యమ మాట గట్టుకట్టు చిత్రవర్ణనలతో రసజీవముగా ముద్రించబడినది. అతిమనోహరము లగు వివిధార్థరసములు కొన్ని సందర్భాచితముగ నిమగ్నపడి యున్నవి. తెల ౦-౦-౦.

మనవ్యకిరణము మధ్యపానవర్ణనము

అష్టవిధపుష్పము.

ధర్మరక్షణ : భావశక్తిగా గ్రంథములలోని మొదటి, రెండవ, మూడవపుష్పములు. వీరిని గ్రంథము లనటకున్న వ్యాసములనుట యుచితమగునట్లు యగును. తాత్కాలికముగా ఆత్మరూపమునుబోధ నందగలవారికిగాను ఈ పాత్రము లుద్దేశించబడినవి. దక్షభ్యానభండమును అనసర నైతికో ర్పదనయను పీఠిక కవయతన లగుటచే వీరిని దశశరికాగిరి ఊరిమీద నవ్యుడేసి నాలుగణాలు మూడణాలకు నమ్మట కన్న బహు సామాన్యముగా ముద్రించి అనాథుడై బుడకుండ నెలకొట్టి పందిపెట్టుట యెక్కువ యుపయోగకరమని నెహూ యయ్య సాహసించుచున్నాడు. (ఆం. ప. సభ)

జ్యోతియరు భూగోళ శాస్త్రము

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము.

రాజమండ్రి ముడియ. శివరామరావు బి. ఏ. ఎల్.టి గారి ప్రకటనము. ఇందులో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము మొదటి గ్రంథములలోని రెండవ భాగము. రెండవ విద్యాలయములో జరుపు విద్యార్థులకొరకు సిద్ధము చేయబడినది. శైలి సుభముగాను సలక్షణముగాను నున్నది. విషయము గ్రంథముల స్వభావమును ఉద్దేశ్యమును బట్టియే సూక్తి ప్రాయముగా నిర్ణయించబడుచున్నది. నెహూగోళమునకు ప్రయోగ ప్రదర్శన మున్నగుట యనవరము. తగిన పటములు ఉచితరీతిని నయ్య బడియున్నవి. ఎట్టివారును చదివి యానందింపవలసిన ఘట్టములు కొన్నిగలవు. వృత్తుల పరిణామము, ఇప్పటి వృత్తులు అనుభాగములు మొదటి గ్రంథములోనండి యాద మారణములు గా నియ్యవచ్చును. (ఆం. ప. సభ.)

శమంతనేన.

ఇది "అగ్రవనగ నొకరాజు కలదు. అతని కార్తవ్య తన యలు" అని చెప్పబడు ప్రాతకథలను బోలిన యొకకథ. అందు కొన్ని చిత్రరంజకములును, కొన్ని నీతిబోధకములును కొన్ని యదృతావహములును గలవు. శమంతనేన కడపటి తెగకు చెంది. ఈ గ్రంథమును కె. క్రిష్ణస్వామయ్య అనువారు వ్రాసిరి. వీరము అందు కంపెనీవారు సంపాదకీయ పీఠికతో ప్రకటించిరి కాని దీంతో నొక గ్రంథముల ప్రాంభియమైనా మని వాసుభక్తిమి. పక యంతుటకు గంతిసిండుచున్నాడు ఈ గ్రంథమును వ్రాసినవారు ఆంధ్రభాషాపద సమూహముతో పరిచయమున్నవారే కాని వ్రాతపదగిన సంస్కారములేని వారనుట స్పష్టము. "ఆ పు... యన ధర్మశాస్త్రుని నీతిశాస్త్రు తరగ, వ్యాకరణాదీతి హాసపురాణంబుల చేతను, వేద వేదాంగ పారాయణ ధురంధరులగు బ్రాహ్మణులచేతను, మిగుల సాహసభర్తృ శ్రేష్ఠ గాంధీరాధి గుణులచే సమరకాళములకు తీవ్రములచేతను, అఖండ భావంతో లక్ష్మీప్రసన్నులయి యలకాపురి హలంబోతె జెలువారు వైశ్యకులచేతను, విద్రవేళలచే బహులగు ఈ ప్రలచేతను మిగుల గమనీయంబయి యాపురిశోభిల్లుచుండె. ఇది యొక వాక్యము. "నేను ప్రయాణమునకు కలయ్య నస్త్రు శస్త్రములును శ్రేష్ఠతమ మగు పంచకల్యాణీ తురగములనై నెక్కియర్ధరాత్రి మరణ్యమార్గమున బట్టి పోవుచును" ఇది మాయొక వాక్యము. ఏమిటి ఎరిమిటి పుటలగుల ఈ గ్రంథ మున బట్టి వాక్యరత్నము లెన్నియైన నేరిమాపవచ్చును. కర్త కర్మ క్రియ లెంతోకె పదసమృద్ధియతో వాక్యమును వ్రాసినవారి వారి ఇతరలక్షణము లెందుట యనవరముగాదు. ఇట్టివారే గ్రంథరచనకు బూదెదలో మా కర్తవ్యమగుచంద లేదు అయ్యచడింతమాత్రమున నది గ్రంథమును అదజీయ మగును డురభిప్రాయమున ననేకులు, నెహూగౌరవముగాని, కథాసంవిధానముగాని, రచనాసౌందర్యముగాని ఏమియు లేని వ్రాతలను వ్రాతువారంబిది యందుటచేత నింత దూర ము విమర్శ యనవరమగుచున్నది. (ఆంధ్రపరిశోధకసభ)

మేకస్మియరు నాటక కథలు

ఆంధ్రభాషలోని మేకస్మియరు మహాకవియొక్క నాటకముల కథలను ఆదేభాషలో సుప్రసిద్ధరచనకర్తా ధురీణుడగు ల్యాంబు ప్రత్యేకించి వ్రాసియుండినాడు. ఆతడు వ్రాసిన నెహూగౌరవము కథలకు నీవస్తుగ్రంథము భాషాంతరీకరణ మనట కిద్దకవలస డెలియుచున్నది. గ్రంథకర్త అక్కిరాజు ఉమాకాన్తమగారు. ప్రకటించినవారు. వాణ్ణి రామస్వామి శాస్త్రుని అందుసక్కువారు. కథల నిర్మాణమున గ్రంథకర్త గారి స్వకపోలకత్తిత మేమియునులేదు. యులగ్రంథమున నీ కథలు మహారంజకములుగా వర్ణింప బడియున్నవి ప్రస్తుతగ్రంథకర్త భాషాంతరీకరణ మొనర్చుటలో తక్కువవ్యయ నెంత తరకు నెరవేర్చినాడో అది విమర్శనీయు. అతడు తనవై లక్షణములకు పరంపరలుగా జూచి యందుటకు మిక్కిలి చింతించుచున్నాడు. కథలకిద్దకల ఎన్నడువిననది. "పారపాట్లహాసము" : ఒకనడివదిరాత్రికల : బాగుగామగిన అందరియొక్క మేలు : నీకెప్పుడైతే! ఇది కొన్ని యువాహరణములు. భాషయూ సంపూర్ణముగా ఆంధ్రాంధ్రము "చెట్టుయంతునోళ్లకు, నెలయోళ్లయందు పుస్తకములకు రాళ్ల యందు ఉపశ్యాసములకు, అతడు కుకగొను కాలము గడచెను." "సంతోషముతో ఉండును." "ఓ గొల్లవాడా, దయగాని, బంగారుగాని, మాకు ఆహారమును ఇచ్చుట ను కూర్చులడమో చెప్పుము." "సంతోషకరమైన మేనెలగా" తెల్లాయును మోసినాయును నామె వరించి ప్రియనకు చెప్పు మాటల సందర్భమునందలి రచన ఇదిగో "నేను నిన్ను తీసి కొనచున్నానని అనలేను నన్ను నీర ఇచ్చుచున్నాను. బ్రతికి యున్నంతకాలము నీ ఆధీనముగా నీకింద ఉండును" అం త్రొత్తధర్మము చెప్పెను! ఇంతకుంటేను నీ విషయము విర రింప బోలేను ఇట్టి రచనకాణముగ సరళముగా నుండు సం దర్భములలోగూడ నక్కడక్కడ అస్వయ కారివ్యయ పాద మూసినది. "గాని మీకు కడుముతో నన్నును, నేను కోరిం దునని ఒర్దా... ప్రయించితిని కోరింతు నుచులేదు." ఇచ్చట కోరింతు అనవల్యక్తి. కేవలమేనీకొని గాని మీ డైనది. కానిమీ డడక్కతిమ నామముతో ప్రవర్తించుచు న్నున తానకోజలిండుటకు ఆమె మనవలేదనుట ఈవాక్యము నందలి భావము. ఇందులో సర్వభావ ప్రయోగ ముచితము కాకపోవుటచే కర్తను ఎక్కువ క్లిష్టమయి పోయినది గ్రంథ

కర్త గారే పీఠికలో తాము కొన్ని శ్రోతజబ్బరూపములను వాడి నట్లు చెప్పికొనినారు. అని గ్రంథస్థములు కావలయు వాడుక లో నన్నవనియు వ్రాసిరి. అనగా వ్యవహార భాషా శరణ్యము నొందితిమని తెలియజేసినారు. ఈ శిల్పాన్ని న మునకు మేము కగవక తప్పదు. ఇట్టి ధోరణి పెట్టుకొని వ్రాయుట యనిన భాషను మహాసంజ్ఞోభసితిని చేయుటయే యనుటకు నీగ్రంథమే తగిన సాక్ష్యముగా నున్నది. గ్రంథకర్తలెంతటి శబ్దలైనను ఆచ్యుటచ్చట శైలి యెంత మృదులముగా సరళముగా ప్రవహించినను ఇట్టి గ్రంథములు ప్రోత్సహించదగినవి మాత్రమే ప్రాయము వీనివలన విద్యా ర్థుభావ వివాళనమై భాషాభివృద్ధికి ప్రబలాటంకముకలుగు ననుటకు సందేహములేదు. కేవలము రావుబహదూరు పీఠిక లింగమువంతులవారు "వైజయంతీ వీలాసము" మున్నగు సరళ నామయంతో హృదయానురంజకములుగా సుతూక్ష్మతైలిని వ్రాసియున్నారు. వానిని చదివినవారికి విమర్శయందుండు నీగ్రంథ మాంధ్రభాషలో నెంత యనవరమో తెలియకపోదు. (ఆం. ప. సభ.)

ఒక గొప్ప విద్రాజులీకుడు.

ఈయనను నెరుగనివారు ప్రపంచముగా లేరు. కాని యెవరికిని నగడదు. ఈయన విద్యార్థియ మహావృత్తి కార్య మలను బట్టియె యీయనను తెలిసికొనుచున్నాము. ఈయన మాడని ప్రదేశములేదు. ఈయన అగును పెట్టి గ్రామములేదు. ఇక్కడనే ఉండి ఆమెకాలో నేమి జరుగుచున్నదో చెప్ప గలడు. మహాగరములను తీజకాలముగా మహాసముద్రము లనుగా మార్చగలడు. మహారణ్యములను గొప్ప యిసుక ఎడారులనుగా జేయగలడు. ఈయన చేయు మహావృత్తి తమలను కర్ణింప మనవ్య మా తునినకు శక్తి జాలదు. ఆ కళము వెడల్పున కాంతియున్నను సంద్రములోని నీగంత నీరా యున్నను ఆయనచేయు మహావృత్తి కార్యములను కర్ణించుటకు నరిపోవు. ఈమహావృత్తి 28-వ తేదిన చెప్పపురలో మహావృత్తి మును, ఆశ్చర్యమును గొల్పునట్టి యొక మహాకార్యమును జేసెను. పెక్కుమంది విద్రాజులీకు లనువారు చేయు కార్య ములను మాదిరినిగాని, ఇట్టివానిని ఎన్నడును జూచియుండ లేదు గంటకాలము క్రిందట బండ్లతోను, వైసికళ్ళ తోను, ట్రాంబండ్లతోను, జనలతోను నిండి రాక పోకలు జరుగుచున్న రాజపీఠులను ఒక గంటకాలములో పడఁలు పోగలుగుటకు వీలగునట్లు పెద్దకాయముగా మా ర్చెను జనులు కట్టుబట్టలను వైకిపెట్టుకొని కాలువలను దాట నాగిరి. ట్రాంబండ్లు నీటిలో పోవలకు నైలుపెట్టెలకుతె వరు సగా నిలవబడెను. వీధులలోని దుకాణములు నీటిలో నేలు చుండెను. హైకోర్టు మొదలుకొని పచ్చయ్యకాలేజీలకుగల బాగాడ్యేభాగమును, బాగాడ్యేభాగలియు నీధులను నీటిమయము జేసెను. జనులు తడోవతందములుగా పచ్చి యమిత ఆశ్చ ర్యముతో జూడనాగిరి. కొందఱు గారడివారు చిన్నచిన్న కార్యములకు ఒకటి రెండు రూపాయ ౫ టిక్కెట్టుపెట్టి ధనమును నార్జించుచుండురు కాని యీ విద్రాజులీకుడొక్క రూపయొక టిక్కెట్టుకొనకయె యిట్టి మహావృత్తియను ప్రజలకు జూపెను. ఈయన శక్తి వర్ణనాతీతము. ఈయనను ప్రేమించు వారికి, యీయనతో సాంగత్యము జేయువారికి తనమహిమలను జూపి సంతోషపెట్టుచుండును. ఈగొప్ప విద్రాజులీకుని నామము మీరు తెలియదా? మహాశక్తి సంపన్నుడగు భగ వంతుడే. ఆ సర్వేశ్వరుడే, ఆయన గాక మరొకరిట్టి మహా డ్యక్షములను జేయ గలరా! మహావృత్తి! నీ మహిమలను గొనియాడ నెరి తరము! ఒక్కొక్కప్పుడు మహావృత్తి కావ్యములను జేసి నీమహాశక్తిని జూపుచు మయులను నాక ర్ణింపజేసికొందువు నిన్ను గుఱిచి తలచుకొనుపట్లు చేసెదవు. తండ్రి! మేమెంత మహావృత్తి కార్యములను జేసినను అవి య న్నియు నీశక్తియందర మిక్కిలి కొలుగనినవి మాకు బోధ పడుటకును, మాగర్వము నడండుటకును : టిక్కెట్టులను జేసి చూపట్లు చుండువు గాబోలు. కృత్యముగా నీశక్తి, భావ, ప్రేమాదిగుణములతో మానిపోట్లుట కెంతమాత్రమును తుల్య ములు గావు — బాటసారి.

ఆంధ్రూప్, విమర్శన అనువారు ఆస్ట్రేలియాకు పోవుట:—వీరు ప్రస్తుతము సింహళమున నున్నారు. ఫిజిద్వీపము లోని చెఱకుతోటలలో పరిచేయుచుండిన ఇండియా దేశపు కూలీల సీతిగతుల విచారించుచువు. వీరు ఆస్ట్రేలియాకు 27 వ తేదీన బయలుదేరి.

[illegible]

విజయవాడ క్రమచరిత్ర.

భారతీయలొక బహిరంగ లేఖ	2
శ్రీ నరాయణగారిని పీడుకొలుపుట	3
ప్రంధనిమర్శము	4
సావిక వార్తలు	5
ప్రభావవ్యాసము:-	
స్వపరిపాలన	6
విదేశీ పాపములను గానము	
విదేశీ తిండివార్తలు	7-8
వృత్తాంతములు, ముఖ్యముగా వార్తాకోశము	9-10
ఇంగ్లీషు తిండివార్తలు	11-12-13
బాబులు	14

ఆంధ్రవర్ణన

1915-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30-వ తేదీ

గురువారము

స్వపరిపాలన.

నాన దేశమున స్వపరిపాలనాపక్షమున నభిప్రాయము పెరుగుటయు, 1906-వ సంవత్సరమున స్వరాజ్యార్థమున దేశీయ మహాసభావేదికపై నుండి నున 'రాజకీయ మహాసభ' దాదాభాయి నారోజీ దేశమునకు స్ఫుటముగా చెలియవరచుటయు నాటినుండి అంతయు ముందటనే య కుంప నారంభించియుండిన యుత్సాహము ద్విగుణితమయి దేశమున కొకవిధమగు తీర్మానదోషమును కలిగించుటయు బక్కపర్యాయము మహాదేశము నిడుటను జేసి పాలిత పాలక పక్షములు రెండును నెంతొంటిని పూర్ణముగా నెరుంగలేక కొంత సంఘర్షణ కలుగుటయు ఆంగ్లభూమికి సహజముగ స్వాతంత్ర్యపరత్వహృదయోదారతలచేతను హైందవభూమికి సహజముగ సాత్వికభావకృతజ్ఞతాపరత్వములచేతను మన పరస్పర విశ్వాసము కుదర నారంభించుటయు హాస్తి ప్రభవమగు ఉదారకార్యజాలముచే సాత్వికత సందచే ఆ విశ్వాసము మైత్రీబాజుచుండునై రోపా మహాసంగ్రామ మొక్కటి కలగని తలంపుగా వచ్చి హైందవ రాజభక్తిని ఆంగ్లన్యాయపరత్వమును సంపూర్ణముగా వెల్లడించి ఆంగ్ల హైందవప్రేమకు ప్రథమసోపానములను గట్టుటయు నందరెరిగినసంగతులే యగును. హైందవభూమియొక్క అర్వాచిన చరిత్రలో నిభూమియంత యాత్మకారణము నందిన కాలముగాని లోకరాష్ట్రములదృష్టియం దింతయు తృప్తియుగా జూపజిన కాలముగాని మరియొక్కటి లేదనుటకు సత్యములేదు. ఇట్టి వికాసవంతములగు పరిస్థితులలో, మహాసంగ్రామము బలహీనరాష్ట్రముల యుద్ధరణమునకై మనకక్షమున జరుగుబడుచున్నదని హృదయపూర్వకముగా నంగీకరించి విజయము తప్పక కలుగగలదని నమ్మియున్న సమయమున హైందవ మానసము తాను తనయొక్క గుణముచే సంపాదించిన లోకముయొక్క నుమానపరిస్థితి యింకను సుత్రముగా నుండగల తనకు న్యాయముగా కార్య ఫక్తిని రావలసి శాశ్వత సమయములలోని సర్వరాష్ట్రమున సత్వమును దృఢముచేసుకొనుటకు కొనసాగించుటకు లెను వెదికి కొనుటలోన సహజమేయియును లేదు. వివక్షతనును గేదు. స్వపరిపాలనా పక్షమున నే ప్రతినిధుడు, దేశీయమహాసభాంగురములయొక్కే బానిసార భావ పాడనూపిన దనియు దాదాభాయి నారోజీగారి స్ఫుటప్రకటనమున నది విజృంభించిన దనియు చెప్పక తప్పదు. 1907 సంవత్సరము నుండి దేశీయ మహాసభ దానినే

ఆదర్శముగా స్వీకరించినది. అధినివేశములలో గల స్వపరిపాలనవంటి స్వపరిపాలనకు మన ముప్పులమని మన ప్రభుత్వమువారికి మన మప్పటినుండియు నివేదించుకొనుచునే యున్నారము. దానికి సంబంధించిన మాత్స్యంతములలో మన శాసననిర్మాణ సభలలో కొంతవని జరుగుచునే యున్నది. మన ప్రతినిధులు సాధ్యమైనంతవరకును ననధికార వర్గ ప్రాబల్యమునకును ప్రాతినిధ్య ప్రాబల్యమునకు పాటు పడుచునే యున్నారు. కాని నేటి సంగ్రామము పైబడువరకును నింకను మన పరిస్థితులు వక్రము కాకపోవుటను జేసి 'మనము బహుకాల ముదాసీనత్వ ముండియుండుటచే గలిగినమాంద్యము, విజయండుటను జేసి మనదేశమున ప్రజాప్రతిష్ఠాపనా పటుత్వము చాలియుండమిని జేసి మహాప్రయత్నమున కుపక్రమములలోనే యుండవలసియుంటిమి. ఆ మహాప్రయత్నము ప్రాగంభమగు కాలమున నున్నది. ఎవ్వరోదానిని పైవేసికొనినడువవలసియున్నారు. ఇట్టి తరుణమున ఇంకను ప్రాతకారణములచే నేర్పడిన మనదేశీయ మహాసభావిభాగములు ఏకము కాలేదు. గోకలే యంతటి దూరదృష్టియుతుని సంధి ప్రయత్నములను గూడ మన నాయకులు సాగించుచున్నట్లు జేసి కానరాలేదు. అప్పుడే ఆనిబీసెంటుగారు ప్రత్యేకముగా మరియొకసంస్థను ప్రారంభించ నుపక్రమించి ప్రకటింప మొదలిడినారు. అనేకు లామె నెన్నంటి సెనాసన ప్రారంభించినారు. ఈవిధపు ప్రవర్తనయే మనలోగల లోపమును వ్యక్తముచేయుచున్నది. మనము ప్రతిస్థాపనా శారవము నాచించిపము. వ్యక్తియెడల గల యిష్టానిష్టములకు లోబడి పోదుము. నవీన ప్రియులై నాట్యమాడు చుందుము. దేశీయ మహాసభ చీలికలను నొక్కటిచేయ బ్రయత్నించిన ఆనిబీసెంటుగారికి తోడులేక పోయెను. కాని పార్లమెంటు పెట్టెదననినను 'హోమురూలు గీడు' పెట్టెదనని నను గొల్లమందవలె దాటులు నైచుట కారంభించినారు. 'హోమురూలు'నకు 'స్వపరిపాలన'కు స్వరాజ్యము'లకు భేదము లేదు. మన దేశమునకు సంబంధించినవరకు ఇవి యింపుమించుగా పర్యాయపదములు. కాని విధానము హోమురూలు దొరకినదని ఈదేశమునను హోమురూలు కోరవలెనని ఆనిబీసెంటుగారి వాదము. కేరలో నేమియులేదను నారము కాము గాని పేరు మాత్రముచేత ప్రాతపక్షతులను మాని నూతనోపక్రమము నామోదింపుట దీక్షాగణమునకు లోపము. అంతేకాక ముప్పదియేండ్లుగా పనిచేయు దేశీయమహాసభ నే చలనవంతము చేయలేనిమా నాయకులు ఈ హోమురూలు లీగున కేంతోకాలము భక్తి శరపుమరని నమ్మజాలను. గట్టిగా నాధిక సమస్యల నాలోచింప వలసిన యిక్కాలమున నాయకులనుకొనువారి నందరిని చిన్న పెద్దలెల్లరిని మరల్చి వట్టిమానసికోత్సాహమునకు బురికొల్పుటకు దప్ప నిప్పట్టున నీదేశమున హోమురూలు లీగు విశేషము హాకిరాదు. జముగా చేయవలసిన పని రెండువిధములైనది కలదు. ఈదేశమున నాధిక సమస్యల వైపునకు దృష్టిసంతయు మరల్చి ఇచ్చటి ప్రభుత్వములవారిని ప్రజలను ఆవైపున కార్యపరులను జేయుట. మనలనుగలించి సానుభూతితో నాలోచింప మొదలిడియుండు నాంగ్లభూమిలోను సాధ్యమగు నేని అధినివేశములలోను మనస్థితిగతులను చక్కగా వివరించిచెప్పి హైందవవిషయము లన్నియును వాదనననున కెక్కుకట్లు బోధించుట ఈరెండవ పనిని దేశీయమహాసభ మొనగట్టునడియ తలపెట్టి యెప్పుడును నడచుచున్నది. మహాసభయొద్దటిపు శాఖకు సహాయము లేదో సహాయము లేదో యని యెన్ని యో కార్యాయములు ప్రసిద్ధియున్నాను.

ఆసహాయమును ద్రవ్యరూపముగాను ఉపన్యాస కులరూపముగాను నెంతో వనమియ్యగలుగుదుమో అంత ఇచ్చుటసందర్భములలో మన కుపయోగకరము కాగలదు. ఈవిధముగా మామనసునకు జూడ నిదివరకుగల ప్రతిష్ఠాపనలనే యుపయోగించుకొనుట యుత్తమమనియు ఇంతవరకు మనలోపము ప్రతిష్ఠాపనాసంఖ్య లేకపోవుటచేత గాని ఆదర్శము స్ఫుటముగా లేక పోవుటచేతగాదని కలుగలేదనియు హృదయమర్పించి స్వస్వమరభిమానములను వదలి దేశమునే మానసము నగుట నిశ్చయించు ప్రవర్తించు నాయకులు లేనందున కలిగిగదనియు మానస్సుకము. దాదాభాయి నారోజీ కడ్డరుబరనుగారలు హోమురూలు లీగున కంగీకరించుకట్లు వినుచున్నాము. వారును మేము పెనుదహరించిన రెండవ విభాగపు కార్యమును మనసున నిశ్చయించుకొని యంగీరించిరనియే నమ్ముచున్నాము. ఇచ్చటికే యీ హోమురూలు లీగువిషయమున భిన్నాభిప్రాయములు కలిగియున్నవి. కొందరి యుద్ధాంతమువరకును నిట్టి తీర్మానదోషన తగ దనువారున్నారు ఈదేశమున ఆంగ్లోశిన గాక వై జేప్పినరీతిని ఇతర దేశములలో బోధనయగు కెకల దీని కభ్యంతరముండరాదు. హైందవభూమి స్వపరిపాలనకు దగదను నాంగ్ల హైందవ ప్రతికలును వినువా గుండ రేమోయని పరిహసించిన పరిహసించవచ్చునేమో కాని యభ్యంతరము చెప్పుటకు మాత్రము వీలులేదు. యుద్ధాంతములోపల మన మీదేశమున జాగ్రహకులమై నడువనలసినపని సంతయును నిద్రనందక సామాన్యముగా నడుపుకొందుమేని మనస్వపరిపాలన సంపాదించుకొనుటకు నెంతో దృఢపడిన వారనుచుము.

మన రాజప్రతినిధి హార్డింజ్ ప్రభువుగారి పటమును సిగ్గులాని ఇండియా శాసన నిర్మాణభవనమున గా మదనమోహన మాళవీమాగారు బహిరంగపరిచిన మహాత్మ్యవమును గురించి మాచదువరులు నేటి తంత్రీవార్తలలో చదువుకొన గలరు. రాజప్రతినిధిగారి గుణములను గురించి చెప్పుచు హోమీయాగారు హార్డింజ్ ప్రభువు హైందవులకు వట్టిరాజప్రతినిధి గాక మిశ్రుజై సమానత్వమును నెరపుటచేత మన యనురాగమును గడించినాడని వక్కాణించిరి. అది కారణముగనే హార్డింజ్ ప్రభువున కింకను నిధికార కాలము హెచ్చించవలసి దనియు సర్వహైందవ భూమియు సంతసించుననియు వచించిరి. ఈయాశయమును మేమిదివర కెన్ని యోపర్యాయములు సెక్కి ప్రకటించియున్నాము. హార్డింజ్ ప్రభువుకాలమున స్వాతంత్ర్యవిరోధక కార్యములు జరుగకపోలేదు. ఆతనిప్రత్యుత్తర మీనిషయమును చిత్తరంజకమగురీతిని విస్మయపరుచుచున్నది. కాని ఆతడు పరిస్థితులకు బద్ధుడయ్యెను, ఆతని రాజ్యాంగస్థానమున ఇచ్చటి నియామకముల ననుసరించి జరుగవలసిన కార్యములు జరుపవలసిన వాడయ్యెను ఆత డా నిరోధకములకు సన్నిచినాడే కాని ఆతని దృష్టిపథమందుగాని ఆతని హృదయమందుగాని లోప మేమాత్రము లేదని హైందవ భూమి పూర్తిగా సమ్ముచున్నది. ఆంగ్లోభక్తిములను కాలమువచ్చినప్పుడు తొలగించుటకు హైందవ భూమికి న్యాయముగా రాదగిన ఇతర స్వాతంత్ర్యములను సంపాదించి యిచ్చుటకును ఆతడే వలంతియని సర్వ హైందవజాతీయు సంపూర్ణముగా విశ్వసించుచున్నది. ఈకారణములచే హార్డింజ్ ప్రభువుగారి యధికారమును ఇంకను హెచ్చింపవలె నని మాప్రతినిధి కోరినకోరికకు మహాపూర్వకముగా మరియొకమారు మాయామోదమును చెల్పుచున్నాము.

విరోధా మహా సంగ్రామము

మిత్రమండలివారి మూడురోజులలో 50 లక్షలగుండ్లను వదలుట

జాతీయ సేవను గూర్చిన చర్చ - ప్రభావమంత్రిగారి ప్రసంగము.

ఇటీవల మిత్రమండలివారికి గొప్పవిజయమును మహానుకూలమును కలుగుట.

మెహతామియా యుద్ధ టర్కికారు చెల్లించెదలె బాగ్దాదుకు వారిపోవుట.

బ్రిష్టిలో ఇటలీవారి యుద్ధనాక ప్రేమలు

ఇంగ్లండు

క్రాంతిసైన్యాలను జేర్చుట.

అస్మిత్తు గారి పరిసంగము.

లండను సెప్టెంబరు 28:—కామస్వ సభలో కెప్టెను గాస్టుగా నూతన వైద్యుల శిక్షణాత్మక ప్రజలందరు వైద్య కళాశాల నొందవలయు నాయన సమస్య మరలవెత్తిరి. అస్మిత్తు గారట్టి చర్చ తగినదని చెప్పిరి. ఈ విషయమును గూర్చి దొరతనము వారంతయు శ్రద్ధతో వాదించుచున్నారు. వీలైనపుడేవిషయమున దొరతనమువారలంబించు పద్ధతినిదెల్పెదను. ఇంతలోనే కక్షి వారలుగారి చర్చలేవ వలదని సేగోరుచున్నారు. యుద్ధమునం దిప్పుడు సందర్భ తరుణము కలిగినది మిత్రమండలివారి వైద్యములు చేయుచున్న పరిశ్రమకెట్టి ఫలితము కలుగునో యని యెక్కువ సానుభూతితోను ప్రార్థనముతోను వేచి యున్నాము. ఇట్టి సమయమునందు మనలో భేదాభిప్రాయములు గలవని ప్రపంచమునకు వెల్లడి పరుచుటకన్న వెక్కువ జేకావకలదు. మిత్రమండలివారు పూనిన కార్యమునకు నింతకంటె భంగకరమగునది వేరు లేదు.

శ్రీ జార్జిచక్రవర్తిగారు లిస్టును దర్శించుట.

లాహారు, సెప్టెంబరు 29:—శ్రీవారు నిన్నటి

దినమున లిస్టున 7 గంటల కాలముండిరి. మందుగుండు సామాను తయారుచేయువారిలో ముచ్చటించిరి. వైద్యశాలను దర్శించిరి. అని సి॥ వి॥ కెట్రెయికు తంతికచ్చెను.

కార్మిక సంఘ మహాసభ.

లండను సెప్టెంబరు 29:—లండనులోని అన్ని కార్మిక సంఘముల ప్రతినిధులు 7-9-15 వల్లిప్రజలలో అన్ని వర్తక సంఘముల ప్రతినిధులు కలసిచేసిన మహాసభలో చేయబడిన తీర్మానములను విమర్శించుటకొక సభచేసిరి. ఆ సభ కాకస్మికముగ అస్మిత్తు మంత్రిగారును కిచనర ప్రభుగారునుగూడ వెల్లిరి ఆ సభలో జరిగిన చర్చ గొప్పమైన వైద్యశాస్థినిగూర్చి విద్వదు నుపన్వేషించిరిని కొంతవరకు అధికారుల ప్రకటనయే యనదగిన వర్తమానము తెలియుచున్నది. ఆ సభకు వెల్లిర ప్రతినిధులు చెప్పినమాటలను బట్టి సభ వారి కాయ పస్య సములు చాల సంకల్పపైకరముగ నుండెననియే తెలియుచున్నది. ఈరీతిగా స్థితిగతులను ప్రజలు చక్కగా గ్రహించగలుగునట్లు బోధించువాళ్ళప్పడినచో జరగవలసివలెనని జెల్లవలసియే యుండును” అనియొక ప్రతినిధి చెప్పెను.

దెయిలీన్యూసు.

ఇంకను చాలామంది సేవలలో చేరవలసి యున్నదనియు అందులకు చేయవలసిన విధానమునుగూర్చియు కార్మికమహాసభలో కిచనర ప్రభుగారు నడిపిరిగాని నిర్బంధవైదికత్వమునుగూర్చి మంత్రివర్గమువారింకను నిరాకరణచేయలేదని దెయిలీన్యూసు ప్రతీకవాసిరి.

పార్లమెంటు ప్రజల సభ.

లండను సెప్టెంబరు 29:—మెహతామియా గొప్ప విజయము కలిగినదని ఈసభలో చెప్పలేనగాదు నడిపిరి. శత్రువుల స్థానములన్నియు బట్టబడినవి శత్రువులు చాగ్దాదుంకకు చెల్లించెదలగ పోరావుచున్నారు. అంగ్ల సేనలు వారిని తలుచుచున్నవి.

ఫ్రాన్సు

ఫ్రెంచిగారు వైదికుల కంపిత సంక్షేపము.

యుద్ధవర్ణన.

లండను సెప్టెంబరు 28:—తలవని తలంపుగా కొంతమంది గాయములు దినన వైదికులు లండనుకువచ్చిరి. వీరు

సంతసముతోను భయభయంతోను యుద్ధము వీరిముఖములపై వెల్లియె. గాయములు దినన యొక యుద్ధాగ్ని యిట్లుచెప్పెను. గుండెవర్షము కురియుచుండగ ముందుకుబోకసాగింభించితిమి. ఒక్కొక్కసారి కొంతదూక మనకు పరుగిడుచు ముందుకు బోతిమి. జర్మనీవారి కందకములు 400 గజముల దూరముననుండెను. మనవారు మిక్కిలి వైద్యులలో బనిచేసిరి. వన్నిల గుండ్లమును జరిగెను. కొంతమంది శత్రువులు పట్టుకొనిన బాలుకు కాదు రాడ్ యని యరచిరి. ఇది యన్నిటికంటె బంతికనుండెను. వారిలో ననేకులు కృద్ధులు కాని లయించి మరుముగ్గులు నున్నారు. అందరును బడలిక నొందినట్లుండిరి. గాయములదినన యొకభటు డిట్లుచెప్పెను. జర్మనీవారి కందకములలో మొదటివరుసకు వెనుక 80 గజముల దూరమున రెండవవరుసయున్నది వాకిలిగోళముల నుడయోగించి కంకరమును లేపిరి. మనమును చేతులునొప్పి యెత్తుచుండు కంకరముల విసిరి చివరకు తగినట్లు బుద్ధిచెప్పితిమి. ఇంతకత్తూర్యము మూడుగోళాలందును మిత్రమండలివారు 10 లక్షల గుండ్లు పోయోగించి యుండురని పోరులో నడుచున్నారు గాయముల దినన యొకభటు డిట్లుచెప్పెను. గతవారమునందు మనము ఫిరంగుల బాదుచేసినపుడు మనవైద్యగుండ్లను జర్మనీవారు చవిచూచిరి. ఎందుకి గోళాలవరకు భూమి గజగజలాడెను. శుక్రవారమునా దుదయముననే సిద్ధముగనుండుదని మాకు తెలిసిరి. ఆపుడే సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారి వద్దనుండి వచ్చిన యొకసంక్షేపమును మాకు వినిపించిరి. పోరాంభింపనున్న కార్యమునందు ప్రతివాడును తనయొకప్పుడే నడయోగించి బని చేయునని నమ్ముచున్నాను. అనివారు వ్రాసిరి. ఆగోళంతయు కుంభస్పర్శివర్షముకురిసెను. మేముములుదావుగనుండెను. పగలంతయు ముట్టుకుండెను. కాని మనవైమానికుల తిగుడుమనే యుండిరి. గాయములదినన వారిని వెనుకకు దీసికొనిపోయిన విధ మార్మకరణముగ నుండెను. వైద్యపురైలుబుద్ధోక దాని వెనుక లాల్లుమేయుచు గారి యుత్సవమునందుకు బోవుచుండెను. వైదికుల పట్టుకొనబడిన జర్మనీవారిని కొందరినిబాచితిని. వీరిలో చాలామంది ప్రహ్వజీయులు. వీరికి 19 ఏడైతే గావయనుండెను.

యుద్ధ ప్రవీణుల యభిప్రాయము.

లండను సెప్టెంబరు 28:—పారిసు-ఫ్రెంచి వారును బ్రిటీషువారును శత్రువులహిదబడుటను గూర్చి వెల్లిసిన విచరములవలన నుంచి యునుకూలత విని వారు వైగొనిరినదెలియుచున్నది. వాతావరణాస్థితి యొక్కపై వారికి కర్తవ్యముగనుండెను. లేకపోయినచో వారింతకంటె వెక్కువ ఫలితమును బొందియుండురు ఇదివరలో యుద్ధము జరిగినట్లు దెలుపబడెని స్థలములలో గూడ యుద్ధము జరుగునని దోచుచున్నది. పోరాంభమునందు జయముగలుగుట వలన పశ్చిమ రంగమునందు మిత్రమండలివారే వై గొనుచున్నట్లు దేలుచున్నది. శత్రువులను నుంచించి బెట్టుబడియుటకు సాధనోపాయములు మిత్రమండలి వారికిగలవని దెలియు చున్నదని యుద్ధ ప్రవీణులను చున్నారు.

తెంపునత్రిక క్రాయము.

తెంపునత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈ విషయప్రాప్తి మిత్రమండలివారు చిట్టచివరకు జయమునొందురు చని పురుషులనున్నది. ఆ సేకమాసములు యేమియు చేయకయున్న ను మనవైద్యము చింతింపలేదు మనశక్తి తగ్గలేదు యుద్ధమునకుమన వారు గ్రహించిరి. అట్టియావారును జర్మనీవారును బడలిక నొందలేదు. వారలన్నియును వరుసకు బోరినారు. ఇంకను చేయవలసినదెక్కువ యున్నదని దెలిచురు. కాని మనము శత్రువులకంటె యెక్కువ కాలమువరకు వాగవలమనియు వారికి దెలియును అందుచేతప్పుక జయమునొందెదమనియు దెలియును.

మరియొక వ్యాఖ్యానము:— శత్రువులు నూకకు బోయిన దూరముకంటెను వారికి భటులందఱు సాధనోపకరణములందును గలిగిన నష్టముకంటెనుయెక్కువ యగు లాభముదెల్పి యంలాన ప్రాన్సులోను బ్రిటీషువారును ఫ్రెంచివారును ముందునకు బోవుటవలన గలిగెను. ఇంకనున్న కందకములన్నియు నపశుద్ధములై శత్రుకాలముంతయు వారిలో నుండవలసి యున్న వ్యాఖ్యానములై న్యుక్తులనాయములై యుండును. ఇట్టి వానిని విడది ముందునకు బోయి నూతనకందకముల సంపాదించగలిగిరి. ప్రస్తుతము కందింకంటె ముందుకు మిత్రమండలి వారుముందుకు బోకపోయినను యంకకంటె వెక్కువ యనుకూల స్థితిగతులందు సమయము వచ్చినపుడు ముందుకు బోవుట కనుకూలముగ నుండునట్లును చులినయన కందకముల దిగి నాడి నూతన కందకముల సంపాదించిన వారైరి. వెద్ద వెద్ద ఫిరంగులనుబట్టితిమని దెబ్బనున్నారు. జర్మనీవారి వైద్యఫిరంగులు వారి మొదటి కందక వరుసకు 6 మైళ్లు వెనుకవైన యుండును. గనుక కొన్ని ప్రదేశములందు మిత్రమండలివారు చాల దూరము ముందుకు బోయి యుండవలెను.

శత్రుకందకముల బలము.

లండను సెప్టెంబరు 29:—కీల్లుగూర్చు అగోళాన ఫ్రెంచి గారిట్లు దెబ్బనున్నారు. మనము స్వాధీనమునొనిన శత్రు కందకములు మిక్కిలి బలవంతము లైనవి. ఇది రెండు కరకులున్నవి. వీనిలో హో హో బాలరక్, కెయిజరువిల్ హోలం అను రెండు కట్టడములు గలవు. ఈ కట్టడములలో నొక్కొక్కట్టి కందల కొలది గజముల పొడవున బాంబులకు స్వాధీనము కాకుండునట్లు రేకులు గప్పిన కందక వరుసలచే రక్షించబడుచుండెను. లూవోకు 4వదలు మరియొక వరుసయున్నది మన మిప్పుడు శత్రు కందకములందు మూడవ వరుసపయిబడుచున్నాము. నేడు మన వైద్యనిపులు బలూంకద్దవన్న ప్రైలు ప్రేమను మీద బాంబులచేసి యొరైలును ధ్వంసముచేసిరి. అవీటిలి గాండువద్ద యువపరాకిని నష్టము గలిగింది.

సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారిని లార్డు మేయరుగా రభసించిండుట.

కీల్లుగూర్చు అగారి జవాబు.

లండను సెప్టెంబరు 29:—తమజన్మదినమున లార్డు మేయరు గారసిన యభినందనములకు కీల్లుగూర్చు అగారిట్లు బదులంపిరి లండను పౌరులు తమ ప్రేమను దెబ్బబట్టచే నిక్కడ వైరులకు తా మొందిన విజయమును మిత్రమండలివారి సహాయమున సంపూర్ణ విజయావకాశమును నట్లుపయోగించుటకై పురిగొల్పెను.

మ రాసువారి ప్రకటనము.

లండను సెప్టెంబరు 29 —పారిసు-పౌరజను తొమ్మిదవ మేము ముందుకు వెళ్లి 1000 మంది పట్టుకొంటిమి వీరిలో కొందరిట్లెంలం మ్యాగుండి ఎంటిక గచ్చి. సాంపేనులో మేము ముందుకు వెళ్లి 1000 మంది పట్టుకొంటిమి. ఆగోళలో శత్రువులు కందకములు తీరముగా మట్టబడిరి. వదాతుల పోగు జరుగలేదు. ఆగోళలో మేము కొన్ని స్థానములను మరల రాబట్టుకొంటిమి. అని పరాసువారు ప్రకటించిరి

సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారి ప్రకటనము.

లూసుకుచుట్టును ఉత్తరమునకు పోయిరి. 70 కి కొండకు ఉత్తరమున శనివారమునాడు శత్రువులు పట్టుకొనిన స్థానముల నన్నిటిని మేము మరల రాబట్టుకొంటిమి. లూసుకు దక్షిణమున మేము మరియొక ఫిరంగిని పట్టుకొంటిమి. దీనిలో 21 ఫిరంగులు మాకు దొరకినవి. 8000 మంది వైద్యులతోనైతిమి ఇంకను చాల ఫిరంగులను వారు వదిలిపోయిరి. ఈ ముఖ్యతలను పట్టుకొంటిమి. మరి వెక్కువ వరుసఫిరంగులను జాకన చేసితిమి. అని ఫ్రెంచిగారు ప్రకటించిరి

లండను సెప్టెంబరు 29:—పారిసులో జరిగిన మహా యుద్ధమున జంతులు మావైపుకుగానిచే ముందుకు పురిగెనే. కుల సేనల వెంటబడినవి శత్రువులవై పురిగెను. కామహాదేగవలన మహామహిమ వైద్య ముద్రితము శత్రువులందు నాష్ట్రీభూతమై నూకలవలె లేకపోయెను. అధికారము లగిరికడకే మిట్టి తరుణ ముచ్చినదను యుద్ధావకాశము వారికియెరుగరాదేనా వాయుకల్పముననుకూలము శత్రువులకు గ్రాహారమును కనెను. ఎన్ని కేసులునుగిరియును ముందుకు పురిగెనుండుటచే నవీతి శత్రువులకు ముందుకు పురిగెను. వారిలో చాలమంది ప్రభువులై యుండును. కాని వీరేమియు శత్రువైరులకును బంధింప చేయవలెను.

[illegible]

పేరీస్ ప్రకటనము.

ల.దను నెవ్రెంబరు 29:— పేరీస్ గతరాత్రి సాచెజ్ గ్రామమునకు తూర్పున మా వైదికులు చాలదూరము ముందు నకు నడచిరి, అన్నిటిలోనఁ మిక్కిలి ఎత్తైనదను 140 వ గొం దను చేరిలిమి, ఇచ్చట 800 మంది పుష్ట్య కావలి వైనికులను (గ్రామములు చెరిసినవారి) కై దీక్షాగ గొంటిమి. చాంపాగ్ని లో యీ ద్ధము ఇంకను జరుగుచున్నది. మెస్సీజెస్ నకు త్తరమును మాదు 1000 మంది జర్మనుల పట్టు కొంటిమి వీరందరు నిన్న సాయంత్రమున యీ సౌగంధమున నే బందిమి చేయుచుదిరి.

టెండోటాబ్రిగ్ ను ద్ధనాకమునిగిపోదు. దీనికి అధిక మునప్తుము కలిగెను. ఈనాకనుండి పుష్కలములు ఇది యరకే ప్రస్తుతమిది. మిగిలిన దుద్ధపరికరముల తీసివేయుటకు ఏర్పాటులు చేయుచునున్నది.

THE GREAT WAR.

Allies Fire Million Shells in Three Days.

NATIONAL SERVICE DISCUSSION: PREMIER'S APPEAL.

Tremendous Advantages of Allies' Recent Success.

MESOPOTAMIA OPERATIONS: TURKS IN FULL RETREAT.

ITALIAN BATTLESHIP BLOWN UP IN BRINDISI.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

India and Imperial Conference.

Mr. Chamberlain's Reply to Sir J. D. Rees.

LONDON, September 29. Replying in the House of Commons to Sir John Rees Mr. Chamberlain said that no decision had yet been taken on the most important subject of the representation of India in the next Imperial Conference nor could any decision be taken without Consultation with the Dominions but the Viceroy had been authorised to inform the Legislative Council that the resolution would receive the most careful consideration of the Government. "When full accounts of the debate in Council were available 'I have no doubt' Mr. Chamberlain added 'that they will be read with equal interest and sympathy in all parts of the Dominions but the constitution of the conference is at present fixed by a resolution of the conference itself and it can be altered only with the consent of the Governments represented."

British Success in Mesopotamia.

LONDON, September 29. In the House of Commons Mr. Chamberlain announced an important British success in Mesopotamia. He said that the enemy's position had been carried and the enemy were in a full retreat towards Bagdad. The British forces were pursuing them.

RECRUITING AND NATIONAL SERVICE.

Premier's Appeal to the House.

LONDON, September 28. In the House of Commons the question of recruiting and national service was again raised by Captain Guest. Mr. Asquith, however, deprecated such a discussion. He emphasised that the matter was having the most careful consideration of the Government. As soon as he was in a position he would announce the Government policy. He continued:—"In the meantime I appeal to all sections of the House to abstain from raising the question here. (Cheers.) We are at a critical moment in the history of the war, and we are watching with intense sympathy and hope the efforts of the allied forces. I do not think that a greater disservice could be rendered to the country and the cause of the Allies than that at this moment a suggestion should go forth to the world that there is any division of opinion here. (Cheers)"

The King and Munitions Workers.

LONDON, September 29. His Majesty the King spent seven hours at Leeds yesterday. He chatted with munition workers and visited the hospital—"Civil and Military Gazette's" cable.

Lord Mayor's Congratulations to Sir John French.

The Field Marshal's Reply.

LONDON, September 29. Field Marshal Sir John French, replying to the Lord Mayor's congratulations on his birthday, says the expression of the goodwill of the citizens of London will be the greatest encouragement to the troops to push immediate success to a really decisive issue in conjunction with our Allies.

Conference of Labour Organisations.

Mr. Asquith and Earl Kitchener Explain the Situation.

LONDON, September 29. Mr. Asquith and Lord Kitchener unexpectedly attended a joint Conference of the Labour organisations of London called to consider the resolutions of the Trades Union Congress at Bristol on September 7. The proceedings were private, but a brief semi-official statement says that Mr. Asquith and Lord Kitchener spoke on the Military situation. Subsequently conversations with delegates showed that the speeches created a deep impression, one delegate saying that "when we got men to comprehend the situation as explained to us the Germans could begin to gather up their tools."

The "Daily News" says that it is understood that Lord Kitchener told the Labour Conference that a great increase in the rate of recruiting was necessary, and he indicated the methods it was desirable to employ. The Cabinet has still arrived at no decision on the question of compulsion.

THE RECENT ALLIED VICTORY.

A Graphic Description.

LONDON, September 29. Reuter's correspondent with the British Headquarters, telegraphing on the 27th instant, says:—"The bombard-

ment preceding the attack was so terrific and concentrated that it was impossible to distinguish separate detonations. It sounded in the distance like a single tremendous machine-gun. People sleeping thirty forty mile distant were awakened by the reverberations. The weather was unfavourable at the outset, but it cleared at midnight. The morning of Saturday broke dull but fine, and was good fighting weather. The captured Officers I conversed with admitted that though they expected the attack, it was a surprise when it came. One said that practically the whole of his Regiment was taken, because the Regiment on its left was almost destroyed. Many of the enemy were discovered hiding in cellars in Loos, a mining township with a pre-war population of 10,000. It was curious to discover a number of civilians in Loos alive, who welcomed the conquerors.

A View of the Battlefield.

The weather to-day was overcast, with pouring rain. In the afternoon, from an eminence south of La Bassee, I had a splendid view of the battlefield. In the foreground were miners' red-roofed cottages, amid slag heaps. A prominent feature was the famous tower bridge of Loos, a metal colliery structure, which the Tommies had long desired and possessed.

Valuable Work of British Airmen.

The theatre of the fighting was clearly defined by the red flashes of the guns against the lowering sky. Overhead, aeroplanes were tirelessly watching the enemy's movements. Red Cross cars and munitions waggons ceaselessly passed towards the front. The British observation balloon, soaring towards the sky, lit up the evening sun. The only sign of life in the fields and villages was the coal pits belching forth smoke, showing that the miners were toiling underground, heedless of the palpitating events. A large share of the success was due to the British aviators gaining information and bombing German communications southward of Lille. There were twenty-seven fights in the air during the past week, and only once was a British machine worsted.

FRANCE.

The Paris Bulletin

LONDON, September 29. PARIS.—The Communique says continued progress eastward of Souchez was made last night until Hill 140 the highest of the Vimy Hills was reached and orchards south of it. Three hundred unwounded Prussian Guardsmen were captured here. The struggle continues unabated in Champagne. Fresh bodies of Germans surrendered northward of Massiges totally a thousand. All were taken yesterday evening in this one sector.

A Million Shells Fired During the Bombardment.

Sir John French's Message to the Troops.

LONDON, September 28. A batch of wounded arrived in London unexpectedly yesterday evening. Their reception was very quiet, and there were no waiting crowds. All had radiant and hopeful faces. A wounded officer said:—"Under a hurricane of shrapnel the advance started with short sharp rushes. The German trenches were four hundred yards distant. Our fellows went at it with rare spirit, and there was some pretty business with the bayonet and plenty of prisoners crying 'Kamerad' very eager to be captured. That was the most surprising thing of the whole business. Many of them were old men, but there was also lots of young blood. All seemed crushed and exhausted."

A wounded Private said:—"The German second line was thirty yards behind the first. They raised a big disturbance with grenades, and we returned them as fast as we could throw till our arms were tired and we sniped them proper at the end."

It is estimated in Paris that over a million shells were fired by the Allies in the three days' bombardment preceding the attack.

A wounded soldier says:—"The Germans had their first real taste of high explosive bombardment in the week preceding the attack. The ground shook for eight days. We were summoned to stand early on Friday when a confident message from Field-Marshal Sir John French was read to us, saying that he relied on every man to do his utmost in the operations about to begin. It rained the whole day, a heavy downpour drenching us. Clouds hung low, and it was very misty all the time, but our airmen were flying continuously. The way in which the wounded were cleared from the front was most marvellous. Hospital trains were running on behind the other as regularly as a Lord Mayor's procession. The soldier saw a batch of German prisoners, mostly young Prussians many not over nineteen."

French Colonials' Brilliant Dash.

PARIS, September 29. Accounts of the fighting in Champagne published in

TELEGRAMS.

Paris state that the honour of the first assault was granted to the Colonial corps headed by General Marchand. Their irresistible dash stirred the rain-drenched muddy soil to a foam beneath their feet. Their dash was great that the Colonial cavalry got its longed-for chance, brilliantly led by General Baratier. They really came into action for the first time for months and doubtless suffered heavily, but their activities probably explain the great number of prisoners captured in the sector. The Colonials advanced with such rapidity that, in spite of furious resistance, they reached the enemy's artillery emplacements, where they found guns surrounded by Germans of all arms, who surrendered. General Baratier and was dangerously wounded by a shell in the abdomen.

Military Experts on the Battle.

Allies Possess the Initiative.

LONDON, September 28. PARIS.—The additional details published regarding the Franco-British offensive give good grounds for supposing that the action was engaged in favourable conditions, the only adverse circumstance being the execrable weather but for which the immediate gain would have been more considerable. Military critics express the opinion that fighting may be expected at other points were hitherto actions have not been reported. The brilliant initial successes are regarded as a proof that the Allies possess the initiative on the western front and have at their disposal the means of inflicting severe blows on the enemy.

Allies' Confidence Justified.

The "Temps" says that they fully justify the unshakable confidence of the allied nations in the final victory. The long months of inaction have not undermined our moral force and have in no way enfeebled our energy. Our people are fully alive to the realities. It knows that the Austrians and Germans are not exhausted, that the enemy will fight to the end, and that the effort remaining to be accomplished is enormous, but it knows that it must triumph because it is determined to last longer.

Strength of the Captured Line.

LONDON, September 29. Field Marshal Sir John French, in his bulletin, further says:—"The enemy's captured line was exceptionally strong. It consisted of a double front and included two large works named 'Hohenzollern' and 'Kaiser Wilhelm' redoubts comprising a network of trenches and bomb-proof shelters several hundred yards in extent. A second line ran just west of Loos. We are now closely engaging the enemy's third line. Our aeroplanes to-day bombed the railway near Bataume, wrecking a train. They also damaged the railway near Achiet-le-Grand."

What the Allies have Gained.

Another View of the Success.

SIMLA, September 29. The advance made in the past few days by the Anglo-French battle line in Belgium and France is likely to prove of far greater importance than is represented by the actual distance which the enemy has already been pushed back and the heavy losses in men, material and prestige inflicted upon him. Apart from all this the enormous advantage has been secured of enabling a fresh line to be taken up in advance of the contaminated trenches, which must have proved veritable death traps of disease, if it had been necessary to continue to occupy them throughout another winter. As it is, even should no further immediate advance be decided upon, the allied forces have won the ability to select for themselves a line uncontaminated by continual fighting occupation, from which their next advance will be able to start in due time under conditions in every way more favourable than those hitherto in existence. It may be noticed in this connection that the large captures of heavy guns reported show that the advance must at least in parts of the line have been very considerable since the positions of the heavier German artillery were ordinarily ten thousand yards, which equals nearly six miles in rear of their first line of trenches.

German Losses in France.

LONDON, September 29. PARIS.—The Communique says that the German losses in Artois and Champagne now amount to over one hundred and twenty thousand. The total of prisoners is over 23,000 and seventy nine guns have been captured.

RUSSIA

Desperate Fighting in Dvinsk Region.

More Trenches Captured by Russians.

LONDON, September 29. PETROGRAD.—A communique says:—"While artillery fire has not weakened, the desperation of fighting is undiminished in the Dvinsk region. The enemy is making fierce attacks in the districts of Vileika and Ossianin, east of Vilna. On the front of one Russian regiment alone the enemy rained on Monday ten thousand heavy shells. The enemy also brought up large forces south of the river Pripet, and on the Galician frontier their attacks are leading to severe actions, especially in the Tarnopol region. The Russians were again very efficient with the bayonet, capturing trenches in the village of Tarnopol."

The Russian Cabinet.

LONDON, September 29. PETROGRAD.—The whole Cabinet tonight received the Imperial headquarters.

Italian Battleship.

Exploded by a Machine.

LONDON, September 29. BRINDISI.—A Magazine exploded on the Italian Battleship "Benedetto" in harbour. The survivors hitherto number eight officers

TELEGRAMS.

AMARA, LOWER MESOPOTAMIA.
6th August, 1915.

MY. R. ROBERTS.

The Divisional Commander has asked me to send you a line about the Bengal Stationary Hospital which is quartered here. General Townsend inspected it yesterday and complimented Colonel Nott the Officer Commanding on its efficiency and the satisfactory work it is doing. It has been under my personal supervision since it started work and goes in there daily and makes a week-end systematic inspection. There were some difficulties in adapting them so as to fit into our scheme of medical relief on service, but these have been surmounted and work is done in a laudable way. The professional part of the work is of a very high order indeed. I have found all the Medical Officers and their Assistants are willing and eager to do whatever task falls to them and the ambulance bearers carry their share satisfactorily.

Yours very Sincerely,
(Sd.) P. HEHIR, A. D. M. S.

Sir Rabindranath's Health.

CALCUTTA, September 29.
Sir Rabindra Nath Tagore expects to be away from Calcutta during the next cold weather as he is not in good health. He will not therefore be able to lecture at the Calcutta University during the cold weather.

University Extension Lectures.

CALCUTTA, September 29.
The following gentlemen have been invited by the University of the Calcutta University to take part in the extension lectures during the cold weather in addition to Principal James, Dr. J. C. Bose and Dr. Banerji, Dr. Watts of the Scottish College, Principal Ramendra Sunder Tripathi of the College, Principal Heramba Chandra Mahapatra of the Vice Principal of the Metropolitan College, as may be arranged, Father Crohan, Principal C. Bose of the Bangabasi College, Mr. Stephen Hamilton, Mr. Brajendra Nath Seal, Mahomahapadhyaya Pandit Atish Chandra Vidyabharan, Principal Archibald Macleod and the Hon'ble Mr. Biss.

A Residential College in Calcutta.
Scheme under Contemplation.

CALCUTTA, September 29.
It is in contemplation to start a large residential college at the Samabha Mansions in the Corporation street. The Hon'ble Maharaja Sir Manindra Chunder Nandi of Bimbar and others are organising the College. It will accommodate 700 lodgers and a thousand day scholars are likely to be accommodated and religious instruction in the case of the lodgers will be insisted on. Full development of the Arts side will be aimed at and an endowment of Rs. 1,000 a month is expected. The Day Scholars fees will not be less than Rs. 8.

BOMBAY.

Women's War Relief Committee.

BOMBAY, September 29.
The fortnightly report of the Women's Branch of the War Presidency War Relief Fund shows very promising work done. The despatch of cases of "comfort" and clothing to Busra, Muscat, Persian Gulf and East Africa continues and during the last 14 days the total number of cases despatched amounts to 170. This work is much facilitated by the unvarying courtesy of Officers and Staff, of supply and transport and also the help extended by various steamship companies.

Rs. 5000 Given to the Fund.

H. Maharaja of Alwar who is now in Bombay has given Rs. 5,000 to the Women's Branch of the War Relief Fund, Bombay.

Jains and Cattle Slaughter.

BOMBAY, September 29.
Both Manecklal and Jambabhai Bhagubhai have paid Rs. 25,000, the heirs of the late Mr. Dalpatbhai Rs. 11,000 and Mr. Ambalal Sarabhai Rs. 10,000 to a fund started by the Jain Sethias of Ahmedabad to prevent cattle from falling into the hands of butchers.

Bombay Famine Committee.

BOMBAY, September 29.
The Government of Bombay, after the last monsoon are in Gujarat, appointed a special Famine Committee who should meet to deal with questions arising in bad agricultural seasons in future years. The Committee held a private meeting to-night, having been called together as a result of the representation made to the Commissioner of the Northern Division of the Agency.

Rain in Distressed Districts.
Relief Measures.

BOMBAY, September 28.
Good rain is reported to have fallen in some parts of Thana, Surat and Broach Districts, whilst Ahmedabad which had not received a cent, also received nearly 10 cents. A few more similar showers will go a great deal in relieving the situation. It has been computed that about Rs. 80,000 will be required at Ahmedabad for relief measures, of which Rs. 30,000 are reported to have been subscribed. At Reli, where officials of Baroda State are already busy making arrangements for relief measures, a few drops of rain fell on the 24th instant and thus revived the hopes of the people.

Sir P. M. Mehta Improving.

BOMBAY, September 29.
Satisfactory reports have been received in Bombay regarding the health of Sir Pherozeshah Mehta. His condition is distinctly improved, though rest is still essential.

The Hyderabad (Sind) Municipality.
Resolved to Resign.

BOMBAY, September 30.
The Hyderabad (Sind) Municipality which was threatened with suppression by Government and then offered as an alternative the imposition of a Municipal Commissioner and a house tax has refused the compromise. A resolution was passed refusing to admit the correctness of the Government's indictment and declining to agree to either of the proposals of Government. Finally the councillors resolved to offer to resign in a body and thus enable the Government to form a new municipality rather than see the Municipality suppressed or compromise their convictions.

The Work of a Ladies
Association in 12 years.

BOMBAY, September 30.
Report of the work of the Gujarati Hindu Stree Mandal from 1903 to 1915 among other subjects states, arranging of lectures by well-known ladies and gentlemen holding of classes for women and the issue of a periodical "Stree Hitopadesha". The number of Members in 1915 is 500. The Mandal did good work during the last famine in Gujarat by collecting a sum of Rs. 20,000. The Mandal has done good work for the amelioration of the Gujarat Hindu Women's condition and efforts have been made to give education to Hindu women in literature, music, sewing and embroidery works.

PUNJAB.

Petition For Mercy Refused.

LAHORE, September 29.
A vernacular paper understands that the petition of the wife of Bhai Paramanand to H. E. the Viceroy for mercy has been rejected.

UNITED PROVINCES.

Industry in India.
A Collector's Views.

ALLAHABAD, September 28.
Under the auspices of the Muir College economic Society Mr. S. Fremantle, C. I. E., I. C. S., Collector of Allahabad, who has made a special study of economic subjects, delivered an interesting lecture to-day on "Some considerations on the efficiency of industry, introducing a work on industrial efficiency by Shadwell." The lecturer compared the industrial qualities of the English, Germans, and the Americans. In connection with India the speaker said that in the matter of national characteristics he was unable to compare India for the reason that in Eastern, Northern and Southern India large industries were almost entirely under the management of Europeans, while of Bombay, where they were mainly controlled by Indians, he had very little knowledge. In Central India they were mostly small concerns belonging to men of little education and hampered by the necessity of borrowing most of their capital at a high rate of interest. So it can hardly be expected to show a very progressive policy, but the expectation was the Central Spinning Mill at Nagpur which, under Parsee control, was a good example of liberal and progressive management. The speaker criticised the Factory Act and advocated shorter hours of labour and made other suggestions for increased efficiency.

CENTRAL PROVINCES

The Reliability of an Approver's Statement
Mr. Norton's Arguments.

NAGPUR, September 30.
An interesting appeal was argued yesterday before Mr. J. Stanyon Additional Judicial Commissioner on behalf of one Amolakchand, a rich banker of Buldana. Rao Bahadur Kelkar, Sessions Judge, West Berar division, convicted Amolak on a charge of abetting the forgery of a bond mainly on the testimony of approver who is an attesting witness and sentenced him to five years rigorous imprisonment. Against this conviction and sentence the present appeal was preferred. Mr. Norton instructed by the Hon'ble Mr. Joshi of Amraoti, who conducted the sessions case, argued for the appellant, the questions argued by the learned Counsel being questions of law such as the sufficiency of an approver's testimony to support conviction as also questions of fact as to the reliability of the approver. The Hon'ble Sir Bipin Bose and Mr. Dillon also appeared for the appellant. The Court was overcrowded. The case is proceeding.

SOUTH INDIA.

Mr. Justice Abdur Rahim.

To Preside Over Moslem Educational Conference.

BOMBAY, September 29.
It is understood that Justice Abdur Rahim of the Madras High Court will preside over the next sessions of the Moslem Education Conference to be held at Poona on the dates already notified. As regards the session of the Moslem League the question will be shortly decided by the Council of that body.

Coonoor Abduction Sensation.

Further Details of the Alleged Offence.

COONOOR, September 29.
In the case against Rungaswamy of alleged wrongful confinement and abduction of a European girl, application for bail having been refused by the Sessions Judge, Coimbatore, Mr. N. S. Ramaswamy Iyengar, Vakildar from Coimbatore, proceeded to Madras to move

the High Court for bail. It is understood that last month a young lady, daughter of a well-known landlord who died recently, made a report to the police that her younger sister was missing from the house, the other inmates of which were her brother and her youngest sister. After considerable search for the girl in question she is said to have been found in the house of a European lady, to which it is alleged she was enticed and found under a cot in her night dress. The European lady's house was searched by the police and detection was made in the presence of the occupant, who at first, it is alleged, declined to give the whereabouts of the missing girl. The girl in question was handed over to her relations. The matter is being still investigated into by the District Superintendent of Police, who has come down from Ootacamund. It is stated that the Hon'ble Mr. Vijayaraghavachariar with Messrs. Gonsalves and Ramaswamy Iyengar will defend the accused in the wrongful confinement case, while Mr. A. S. A. Walker will conduct the prosecution.

MYSORE

Mysore Legislative Council.
Interpellations and Bills.

BANGALORE, September 29.
At a meeting of the Mysore Legislative Council to be held on Saturday, the 2nd October among other business to be transacted there will be the following interpellations. Mr. Chengiah will ask whether the Government would be pleased to consider the question of raising the age limit under infant marriage regulations from eight to ten or fourteen with a view to further minimise the number of child marriages and child widows. Mr. Narasinga Rao will put in a question about the number of arrack shops licensed in Bangalore and Mysore Cities and near the Cauvery Reservoir works, etc., and Mr. Venkata Krishnappa will ask if the Government will be pleased to amend the Criminal Procedure Code and the Evidence Act so as to exclude from record all confessions purporting to have been made by the accused persons, otherwise than under trial. Several Bills which were under consideration will be passed into law and a few others introduced. The Report of the Select Committee on the Lunacy Bill will be taken up and considered.

LATEST TELEGRAMS.

(REUTER)

Two Bulgarian Ministers Resign.

LONDON, September 29.
TOFIA—The Minister of Finance M. Pontcheff and the Minister of Commerce M. Bakaloff have resigned. Both are pro-Germans.

Bulgarian Students Refusal.

Two hundred Bulgarians Students have disobeyed the summons to the Bulgarian colours. They prefer to enlist in the Russian army or work in Russian hospitals.

British Foreign Ministers' Speech.

It is understood that Sir Edward Grey's speech has caused great satisfaction among the Balkan diplomatists in London.

A Very Severe Fighting.

An unofficial Paris estimate places the captures at over 350 Officers and 25,000 men. Tempestuous weather is rendering operations most difficult. The Crown Prince's attack was as furious as any in the war. French parapets melted away under the furious bombardment and then began gushes of liquid fire. But the French stood firm and poured sheets of lead into the advancing Germans. Bloody hand-to-hand fighting followed. The French troops were almost buried in masses of Germans but reserves taking no heed of gas made the enemy waver and eventually the Germans returned to their own trenches. They were prevented from bringing up supports by the French guns.

కలకత్తా కార్మికరేషన్:— వై కార్మికరేషన్
నార్మి కర్మిన్ద్ర ప్రమరింపబడినది. యుద్ధమూలమున కార్మిన్ద్ర
మనువారి ఆదాయమును భంగము కలుగజేయు. ఉజ్జయింపు
కలకత్తా లక్షల రూపాయలు అధికముగ వసూలుకాబడినవి.
కార్మి కార్మిన్ద్ర భగ్న కర్మిన్ద్రులను 4 లక్షల రూపాయలు
మిగిలినది. ప్రస్తుతము నిజన 36 లక్షలకంటె అధికముగ
నున్నది. ప్రస్తుతము కార్మి కార్మిన్ద్ర యింద్లరన్ను లధికము
వేయబడినది. గతసంవత్సరము ఇంద్లరన్ను లసంది 414,65,000
రూపాయలు వసూలయ్యెను. ఈ సంవత్సరము మాన్య 31 లేద
సరికి ప్రస్తుతము గృహములనుండి వచ్చు పన్ను 484 రూపా
యలకు పెంచబడినది. ప్రజలు సర్వసాధారణముగ ఆగో
ధ వంతులుగ నుండిరి. 1913 సంవత్సరమున వెయ్యింటికి
29 2 మందిచనిపోయిరి. ప్రస్తుతము 28 3 మోపున ననిందిరి.
హుగ్లి నది పరివరము ఇదివరకు అతి అనానోగ్యముగ నుం
డెడిది. ప్రస్తుతము అచట వెయ్యింటికి 20 7 మోపున ప్రజలు
మృతివొందిరి. కాని పుట్టుకల సంఖ్య తగ్గెను. 1911-న సం
త్సరము వెయ్యింటికి 21-6 మో, 1913 సం 20 6 మో, ప్రస్తు
తమున 19-4 మో, జనములుకలవు. పశుపక్షాదు
కలదు. నమూన కాబడిన ప్రతి 10-0 జనము.
మరణములుకలవు.

జూబులు

విశేషములు ప్రకటనలు.

శ్రీమద్భక్త చరణాచార్యులు; ము. రా.; క. పా.; మాండ్ల (పి); పి. న.; పాల్కొట్ల పురవాసి:—విశ్రాంతి లేకుండుటకు చింతలు మున్నాయి.

తెలుగుల ప్రామాణ్యము:—తెలుగుల వాగ్దాని పంపగల యును.

మా. రా. మాండ్ల:—మరియు కలెక్షను వాగ్దాని మున్నాయి. ము. రా. మాండ్ల:—అధికారులకు వాగ్దాని మును.

I

బ. నరస నరసరాసంఘముకు ప్రీతి.

మరియు బహుమానములు.

వాగ్దాని దశరాసంఘములలో కుష్టిలలో నొక్కటి బహుమాన మివ్వబడునని యిదివరలో ప్రయోగపడియున్నది. కాని మూడు బహుమానములు (అ. గా వెద్దెనోడికి 116 అంపు మధ్యంకముతోడికి 95 అంపు నోడికి 25 అంపు) యిచ్చుటకు సంఘము వారు నిశ్చయించుకొన్నారు. కాన కష్టమందుకు తమకు తెలిసినంతవరకు ప్రోత్సాహపరచి పంపుటకు గాను కోరింతుమన్నాము. విద్యార్థుల మధ్య బహుమాన కలలో మున్ను లేకుండునని లేపు.

వి. నారాయణమూర్తి వాచయంబు సెక్రటరీ. దశరాసంఘము.

II

ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షుల.

అయ్యా,

కాకినాడలో జరుగనున్న ఆంధ్రమహాసభకు తగు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నట్లు విని మనందఱును సంతసించుచున్నాము. తత్సభకు రావుబహదరు కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు గారిని అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుట మన విధానానుకూలమై యున్నది. ఆంధ్రదేశమున కృష్ణ పితామహుడని పేరుపడిన ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి తమ జీవితమంతయు వారపోసి ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి కృషిచేయుచున్నామనియు అభ్యర్థించిగా కోరుకొనుట ఉచితము. భక్త్యును కయి యున్న దని నొక్కొక్కప్పుడు పదనరములేదు. సంఘసంస్కర్తలలో నగ్ర గణ్యులను తత్సంఘ సభలకు అభ్యర్థించుట ఆయన పేరికి ఆంధ్రమహాసభ సభకు అభ్యర్థించిగా కోరుకొనుట ఆంధ్రభాషకు కష్టమై తెచ్చుట యని ప్రతికరణబుద్ధిగా నమ్ముచు నామిత్రులగు ఆంధ్రసోదరుల దీని వాదించి బలపరచు ప్రార్థించుచున్నాను. ఒక ఆంధ్రుడు.

III

బుద్ధులు గొప్పదూ ప్రామాణ్యము.

అయ్యా,

ఇందుకు నూర్చి వి. వెంకటస్వామి నాయుడు గారు ప్రోత్సాహపడెదమని వాదించిరి. ఈ ముత్తరమునే కృష్ణ పత్రికాధికారిగారు పంపినందులకు అది సరసముగ నుండెనున కాబోలు వారు వరంచి వారి 18 వ తేదీ పత్రికలో ప్రయోగించింబులను కలపబడుచున్నది తమ పత్రికయందు వారు వ్రాసిన దంతయు ప్రియమిది. స్వలాభము పోయినందున వారును గరికి అగ్నిహోమము కలగక తప్పదు, గాని, భాషాభిమానులను తిరిగి ప్రోత్సహింపబడుట వారికి ప్రియమైన మేమియు కలుగలేదు.

నేను వాగ్దాని పనులను తెల్ల సర్వమునకు దూరమని వాగ్దాని వారి యందంతయును మాత్రమే వివరించి. ఒక వేళ వారి విషయమున నేను వాగ్దాని సమాజి సోకాదు ప్రతి పక్షమున ఆంధ్ర మహాసభ చేత మిగిలిన యంశములు గూడ నిజమునకు తెల్లపడెదమని వాగ్దాని వారు వాగ్దాని మాటలకు భక్తి ము కాబోలు.

నేను సరిగ్గా విచారించి వాగ్దాని లేదని వారి చరిత్ర యంతయు వాగ్దానిగారిది. వారు వెన్సిడెంటుగారికి ఇచ్చిన అప్పగింపును నేను విచారించినదే గాని వాకు తెలియని అంశములను వాయుడుగాని అట్టిలో ఉవాహించి 29.12.14 వ తేదీనకు భగభాన్తు రికార్డులో కనబరచుటకును, అట్టి అప్పగింపును వెల్లుకొనినట్లు బాధకము చాలదని ప్రకటించుటకును చెప్పినందున, అనేక స్కూళ్లలో ప్రకటించి వారి నేనుండి నోటులుకొనుట మాత్రమే పరమమై యున్నందున, వారును గాను 1.7.15 వ తేదీనకు రికార్డు చేయబడినది. మీరు తెలుక మునునది పొందితి మీని వ్రాయుచున్నాను.

నూర్చులు వెన్సిడెంటుగారి అప్పగింపును వారే మీరు అట్టి అంశములను పొందితి మీని వారి అట్టిలోనైనను వ్రాసికొనలేదు. ఆ 1914 సంవత్సరములో ఇచ్చుకొనిన అప్పగింపును వ్రాసికొనగా, ఈ ముఖ్యవిషయము వ్రాయకపోవుటకు కారణము గానరాదు. బహుశః మరిచిరికాబోలు. వారు ఉవాహించినట్లును ఇతరులకు తెలియునట్లుతో చతుర్ముది. ప్రయత్నముచూచుట గాని కనుగొనినది. ఈవిషయమున వాయుడుగాని వారితో ఏమో చెప్పినట్లు బాధకము కలదని చెప్పిరి. వారైనను ఎవ్వరితోను ఈవిషయము చెప్పలేదట. కాబట్టి, ఈవిషయము మొత్తము కలదని నేనెట్లు ఊహించవలెనో తెలియజేస్తున్నది.

రాయలకొండ వెన్సిడెంటుగారి అప్పగింపును వాయుడుగాని అప్పగించినందునకు వారికి తెలియదని చెప్పితిని పాక్షికముగాను చెప్పచున్నాను. వారు క్రమముగ సంచరించెడి ముఖ్యులలో నొకరని ఇవటి వెద్దలందరికి అభిప్రాయము గలదు. అట్టి అభిప్రాయమును వాయుడుగాని నేమో యూహించి వ్రాసినమాటయితేత మార్పుకొనవలెనని.

ఇంతకును, ఈవిషయమునుగూర్చి నే వ్రాయుటకు ముఖ్యకారణము, ఇవట వైదికాభిమానము అన్నవి ప్రయోగించుట వలననే సంభవమైనది. ఆ విషయమును గూర్చి వాగ్దాని లో నాకు తెలిసినంతవరకు వ్రాసితిని. నేను నయోగినిగాని వైదికదేవతగాను, వివర భాషాభిమానములు వెంపొందకుండునట్లు జేయుట విధానముగాన, అట్టివి లేనియెడ నన్నట్లు వ్రాయుట ప్రయత్నముకాదని తలచి వ్రాసితిని. ఎచ్చటనైన కొంచెము అలాచిదు భిమానములు తలపెట్టిన, వానిని బహువిధమందడ నడచుట యుత్తముగాని, ప్రజ్వలించజేయుట భర్మముకాదని తలచితిని.

ఇంకొకయంశ మేమన నాయుడు గారిచ్చిన యర్థి వైదిక వెన్సిడెంటుగారు వేసిన అడ్డమును, వెన్సిడెంటుగారు వాచివెట్టిరని వ్రాసియున్నాను. ఆ యర్థి కచ్చిసేదన, రెండుపర్యాయములు వెన్సిడెంటుగారు వెన్సిడెంటుగారు మాట్లాడిరట. పాడ్డు మామన గారి సర్కులలకు తెప్పించియు జూచిరట. అపేక్షింప నున పాడ్డురమునిమిత్రము వెన్సిడెంటుగారికి పంపిరి. వారు విచారించి రికార్డు చేసిట్లు వాచివ్రాశులన కలపబడుచున్నది.

వైదుంశములను అట్టి నేను విచారించి వ్రాసినదెన్నియో చదువుతే గ్రహించగలరు. వాయుడు గారు ఇచ్చుకొనినట్లు పోషకపదముల ప్రయోగింపవచ్చును; కాని, అంతమాత్రమున ఎవ్వరికిని సప్తమేమియు కలుగదు.

వె. వెం. సుబ్బారావు.

(ఈ వార్త నింకెట్టితో వాదరలసి యున్నాము.— సంపాదకుడు).

IV

కృష్ణాజిల్లా బోర్డువారికి ముందునూర్చు గ్రామముల విన్నపము.

అయ్యా!

మా గ్రామము మాజీమీరు లోనా కాలాగిది. ఈ గ్రామము యిట్లుపల్లపు భూములచే మట్టబడి, రోడ్డుకు గాని, రైలుమార్గములకు గాని, కాలవమార్గములకు గాని; దావున లేదు. కాన యీ గ్రామమును వర్షాకాలములలో గ్రామముగాని గృహముగాని బహువిధమైనట్లు, లోను గాకలసిన కష్టములకు మితిలేదు. ఈ గ్రామమును భూమాత మామజేలు జమలు గలరు. మీరు ప్రతిపాదన పదునేకుందల రూపులను రోడ్డుసెన్సుల క్రింద చిక్కులమునండియు తెల్లించుచుండిరి. తెల్లించి యేమి ఫలితము పొందినది? 1911 వ సంవత్సరమున నొక మట్టిరోడ్డును, కంకి పాడు గుడివాడ జంతు రోడ్డును సంధించి వెంట్రోలిగడనుండి మధునూరుకు రెండు మైళ్ల నాలుగు ఫర్లగులు కాంక్ష నేపొంది రెండు మైళ్ల రెండు ఫర్లగులు మాత్రమే శ్రీబోధువారి కరణ వలన చాలినంతయైతే యొక మట్టిరోడ్డును మాత్రమే పొందితిమి అప్పుడు దిగినదెచ్చిన రెండు ఫర్లగులు గాని మధ్యస్థమై యున్నది. గాని మామజేలు యిట్లుచే దివరకే విన్నవించబడినది. ఈరోడ్డుకు రెండు చిన్న పాటి కాల్యలను దాటవలసి యుండగా శ్రీబోధువారు ఆ కాల్యలవైసి స్వల్పమైన రాని కట్టలతో నంతెలలు నిర్మించిరి. ఆ నంతెలలు నిర్మించినకొలది కాలమునకే నంతెలు చెడిపోవుటయు కర్రలు కాల్యలవెంట కొట్టుకొని పోవుటయు సంభవించి ఆ కర్రలను లోకలోపండు వారు తద్దతో పట్టి తెప్పించి వేలంజేయుచుకొనిరి. కాని నంతెలలను తలపెట్టి, మార్గములకట్టములకు మితిలేదు. బండ్లును

బక్కజంతువులును కూక కొనిపోయెను. ఈవస్తువు లే: గ్రామములు తాపాకరలతో నంతెల నిర్మి.

1914 వ సంవత్సరపు వర్షములవలన రోడ్డు గండ్లుపడియు, రోడ్డు చాలినంతయైతే లేకుండునను యెడలెక కొన్ని దినములు ప్రయాణించుటచే వరకు నష్టపడింది. వేసవికాలములలో బండ్లు నడచుట సమాజము. అట్టిసితిలో గతి వేసవియందు నడచి మిదియును బండ్ల నడకలవలన, కాల్యలో దిగినదన చేత, డి. పి. డబ్లియు. వారు ఆ నంతెలలో నొకదాని వేయించిరి. కాని డి. పి. డబ్లియు వారు గాని లోకలోపండు గాని ఆ నంతెలను తిరిగి వేయించియుండలేదు తిరిగి ఆ నంతెల గ్రామములు సంతాపములమీద వేయించుకొనలేని ప్రపద డి. పి. డబ్లియు వారు, లోగడదేర్పించిన నంతెలను వాని వేయించినందులకు ఖర్చులయ్యెననియు ఆఖర్కును 15-ఇచ్చినగాని నంతెలను వేయించలేదనియు సర్వోన్నత సభ మొత్తము 15-0-0 అ ఇచ్చుకలసి కచ్చింపని సాక్షు తెలక తిరిగి కొన్ని దినములు కష్టము లకుభంగించుచున్నది. ఎట్లెట్లా డి. పి. డబ్లియు వారు కోరిన యా మొత్తము 15-0-0 అకు వారికి నాఖులు చేసికొని నంతెల నిర్మనకు బూతుకొంటిమి. దంతకావ్యములు దొరకని గ్రామముల నంతెల నిర్మాణమునకు కర్రలు దొరకుటెట్లు? డి. పి. వారి ముగ్రహవలన నాలుగు తాడిచెట్లును పాకృత్యములు. ప్రస్తుతము వాకితోడు మరికొన్ని లను చేర్చి నంతెలను పూర్తిచేసితిమి. ఇట్లు చేసిన కాలముండబోదు. ఇప్పుడు మిదియు మరయునకు వలన తిరిగి రోడ్డుంతయు నష్టపడుటయే గాక నాని కూడ పడినది. మీని వెంటనే మరమ్మత్తులు చేయి మరంత కష్టము కలిగి పేరునకు మాత్రము రోడ్డుగా నుచిర కాలము నుండియు ప్రతిపాదన 150 రూపాయల రోడ్డు సెన్సులవైచుచున్న మేము కొద్దిమాత్రము యాదిన్న మట్టిరోడ్డును శ్రీబోధువారి కృపవలన కయ్య, సౌఖ్యములందుకు నోయకొన మైతిమి గదా విచారించుచున్నాము.

ఓ కృష్ణాజిల్లా బోర్డు వారూ! మా పశుసంరక్షకములను ముందుకు కరుణాత్మకమైతే తామిదివరకు కచ్చింపకు మట్టిరోడ్డును మరమ్మత్తులు చేయుచుండు మూలన దురదృష్టవశాత్తొగించియు, కొరకడిన రోడ్డును వేయించియు రోడ్డునందలి నంతెలను కుదబంధురములను గా వేయించక, తమగానుండునట్లు రాతితో గట్టింప ప్రార్థించుచున్నాము.

తుమ్మల కోటయ్య, తుమ్మల వెంకయ్య, పాలరావుబాబు, నాగులపల్లి వెంకటకృష్ణయ్య, కర్ర బాపనాలదగు వెంకట్రామయ్య, నాగులపల్లి అంజయ్య, మాపల్లె పున్నయ్య, అన్నెవీరుల వెంకయ్య వాగ్దాని

రామచంద్రపురం వార్తలు

(స్వకీయ విశేషములకడనుండి)

శ్రీ గణపతి సేవా సాధక సమాజము

రామచంద్రపురము సెప్టెంబరు 27:— ఈ సమావేశము 24-9-15 తేదీ శ్రీ గణపతి సమాజ సమావేశము సందర్భము: వేదీ సందేశ, మాతృశృంగదాటకంబుల కొన్ని అంశములను బహుచక్కగ ప్రదర్శించిరి. వీరిలో మిది నాటక ప్రదర్శనములకు కొత్త యోగ్యుటికి కడు తో పనిచేయుటచే మా పురజనులందరు వీరిని మరికొని టకములు ప్రదర్శించవలసినదిగా కోరుచున్నారని వ్రాతంతయు సంతకములమైనారు.

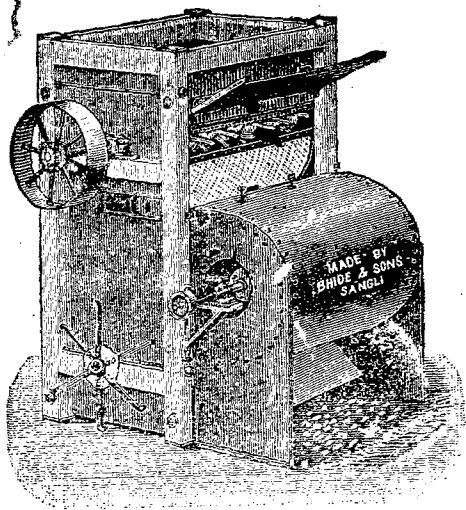
గణపతి సమారాధన.

నిన్నటిదినమున శ్రీ గణపతి సమారాధన మిక్కిలి గుగా జరిగినది. సుమారు నాలుగువందల బ్రాహ్మణ్యము నమునకువచ్చెను. బ్రాహ్మణుల భోజనములైన తమవారలకును, అనాథులకును మిగిలిన పదార్థములు పంచివెట్టబడి

గబు యనెప్పకరగారు.

మ. రా. శ్రీ గొర్తి అప్పలారసయ్యపంతులుగారు గ్రామమునకు స్త్రీలను మాత్రము ఆహ్వానింపగచ్చి సుమారు తొమ్మిదిర అయినది. వీరుకచ్చితమవారి ఈ స్త్రీలను నే చాలతగ్గినదని వ్రాయుట తెంతయు సంతకములమైనారు ములకున, దొంగతనమునకును కారకులైన జూదగాండ్ల బండ్లవాండ్రును వీరి నామోచ్చారణ సింహస్వప్నమున్నది. ఈ స్త్రీలలో ఇప్పుడెక్కడను కూడ జూతకపోవుటచేత నేరములేదని వ్రాయుటకు బహు సంతముగానున్నది. వీరిని భగవంతుడు త్వరలో వృద్ధిలోనికి రాగలి!

White & Sons, Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener

వేగు శనగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధినిందినయంత్రము

ఈయంత్రము వేగు శనగలను పగుల గొట్టుటకు
గాను నిర్మింపబడినది. లాపతి పప్పును పగులగొట్టుటందే
కుభ్రయముగా ఒలుచును బొంబాయి మదరాసు రాజధానులం
లన్ని భాగాలముల ప్రశస్తికడనైనది.

మాయంత్రమును గొనట మిక్కిలి లాభకరము.

విశేషములు తెలుసుకొన గోరిన ఇంగ్లీషులో మాకు

follo
cate
rsity
diti

బ్రిడ్ అందు సన్ను, సాగి, బొంబాయి.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్గర్త మానముల నెరుంగ
కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము
లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము
మునకయి యోగ్యతాపత్రిములు మాకు వచ్చి
యన్నవి. ప్రీలు, పునఃపులు, బిడ్డలు దీనియంద
శమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను,
సృజితములను చెలిసికొనగలరు. దూర దీక్షముల
నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ
ములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ
నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరీక్షాఫలితములు,
ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము
తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వేర్వ వర్కని సీయ అద్దము	6	0	0
సీయ అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఈ త్రికాలము ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆసాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,

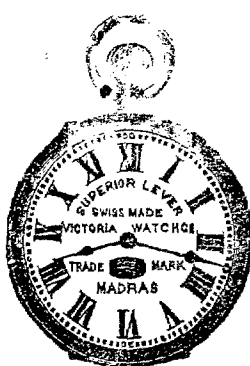
కరంసాద్. ఆనందమార్గముగా, కైరాజిల్లా

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand Kaira District.

రిజిస్టరు చేసిన బారెల్ మార్కు

సుపీరియరు లీవర్ గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఈ త్రికాలాది పత్రం యివ్వబడును.

ఈ గడియారము చాలా కాలము
నడిచేటందుకు సీమలో మాకంపె
నికెగాను కెట్టితరమైన సామాను
లలో చేయబడినది. దీనిలో మా
కంపెనీ పేగున్న పీసాయిమాగ్న
చేయించును. ఈ సుపీరియరు
లీవర్ గడియారము మాకర్త తప్ప
యితర కంపెనీలలో దొరకదు.
యది సుయైన కాలము మాపు
నదియు నిండా సుందరముగాను
బోర్లట్టు ఆర్డరు మూర్తిగలదియు.

మా ఎచ్చరిన ప్రబలము కావుట కొరకే
ఈ గడియారములో మాకంపెనీ పేరు వేసి తిక్కున ధరకు
అమ్ముచున్నాము. మునుపటి కాలము 8—8 0.
ఇప్పుటి కాల గొలుసుతోచే 11 8—0—0.

విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, పొకాడుపేట, మదరాసు

నల్లసంవత్సరాది సంచిక.

నల్ల సంవత్సరాది సంచికను సంవత్సరాదికి ప్రదు
రించుటకై ప్రయత్నములు చేయుటకు చుగ్గుపి.
దానియందు ప్రచురితముగా నలసిన వ్యాసములు
చిత్రపటములు సత్వరంబుగఁ జేరినగాని సంచిక
సకాలమున వెలువడుట కనకాశిము గాను. ఈ
భాషాభిమానులు తమ వ్యాసములను త్వరగా
బంపి మా యివ్వమునునకు దోడ్పడ ప్రార్థితులు.
ఉపయోగమైన చిత్రపటములను (చిత్రపటాలిచ్చి
వారు వాసిని వెంటనే పంపుటకు ప్రార్థితులు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

7, తంబుసెట్టిపేట, మదరాసు.

ధనలక్ష్మి ఫౌన్టేన్ పేనా

ఇది మాకై యంగ్లాండుఁ (కొత్తగాజేయబడినది. ఈపేనా నుంచుకొనుటకుఁ దగిన వెల్లెబొదను పేనా
మీదను మాకంపెనీ పేరు వ్రాయబడి యుంు. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యక్షులు, శిక్షకులు మొదలగు వారి
అవయోగించుచున్నారు. ఈ పేనాలో 10 బడిన పేనా యే వర్తించున గాని కొంతవారికిఁ బాతములక
“కల్మ-సెట్”తో జేయబడి, 14 కారట్ల బంగారపు నీల్పు గలిగియుండును. ఈ నీల్పు మునకుండు (బెడియం
ఉండుటచేత వెన్నటికి జడఁ వ్రాయుటకు సులభమై యుండును. ఒక తూతీ ముపయోగించినచో ముఖం పేనా
వాసిని నడయోగింప సమ్యుతింపను. పేనాలో నీరాగయునట్టి గాను నిరింజి మొకటి పేనాతో యివ్వబడును.
నిల్పుతోడ పోస్తేజి కాక దీరివెలయు. 8—0—0

విరోపాఖండయుద్ధచరిత్రము.

మొదటి భాగము రు. 0—8—0 రోస్తేజి సహ రు. 0—10—0.

ఇది లేటెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. ఇప్పుటి విరోపాయుధమునకు నిజకారణము అర్థమగునచో
ఈపుస్తకమును జదివితలయును. జ్యోతి, ప్రాప్తు, అస్తియా మొదలగుదేశము అత్మల్లియై వివరణములు వారికి
గల కైరవికాశము, వైరములముఁజరిగిన యొక కొన్ని యుద్ధములు వానిఫలితములు అందమైనవిగఁ జరిగిన సులభమై
వివరింపబడి యున్నది. ఇప్పుడు ఈ యుద్ధమునకు తిట్టనైన కాణిము, వారికై వారిపాటి జరిగిన ఈ త్రికాల ప్రశ్న త్రిక
ములు, యుద్ధారంభము మొదలగు విషయములు గ. 120 పుటలతో 6 భాగోశపటములతో 80 పాకులతో
పటములతో విలసిల్లుచున్నది. రెండవ భాగమును సిద్ధమగుచున్నది. దోభాగములంపును.

చాన్సలర్ ఫౌన్టేన్ పేనా.

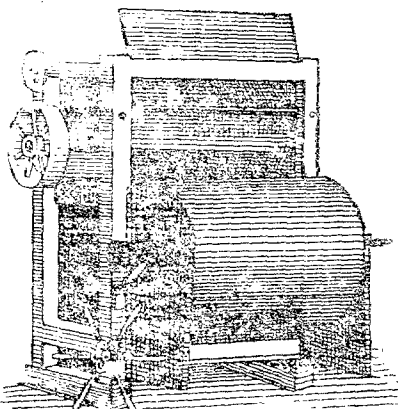
ఈ పేనాపేగును మాకంపెనీ యంకితమును వెల్లెబొదను పేనామీదనుగల ఈ పాకటతోపేనా మాకంపెనీ
ఇంగ్లాండును సిద్ధముపబడినది. ఈ పేనాను విరోపా యుద్ధమునకు విరోపా పేనాతో వివరములు మాకిముఖ
సిగయెత్తుగాను శివునీ కేటోలగు. ఈవిని కేనినెత్తె యెత్తెముగాను వ్రాయవలెను. ఇది వివరము
గొట్టుచే జేయబడినది. ఇది యెన్నటికి జడను. ఒకటిని తెప్పించి యుపయోగించి మంచిచెనుగుల నడవ
నిల్పుతోడ వెల 1-8 1—8—0; రోస్తేజి కొనవారు 1-8 0—4—0. రోస్తేజి కొనవారు 1-8 0—4—0.
వివరము:—ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 6, వెంకటేశ మేస్త్రీ వీధి, సామాకాకో పేట, మదరాసు.

వేరు శె న గ ల ను ఒ లు చు యం త్ర ము

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప
ఓక్కుకంపెనీవారివల్ల తయారు

వేరు శెనగ కానులను పగులగొట్టి, పప్పు నలగ
కుండ తీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మింపబడినది.

కావలసిన రకమును తెలియపరచి నట్లును
ధరలు తెలియపరచబడును.

సామాను వర్తకులయిన

చేసి నష్టయి చేయబడినది.

కోట 1-8 12 గంటలకాదు

80 మొదలు 100 బట్టలువాగు

చేయుటకుగాను మూడు తరగతులు

చిరునామా:—బీహెచ్ ఫౌండరి లేక ఓక్కుకంపెనీ, నెం|| 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు

Proprietor: Dr. P. D. SAVANT Farneswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

అంబేద్కర్, గాంధీ, నెహ్రూ, ము. దాసు

అనుతాంజనండిపా 109 పెరిరొమ్, బాంబాయి.